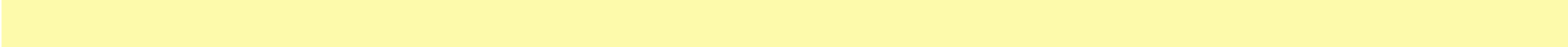


# VISION BOVIKEN 2030 - Plan för hållbar utveckling



Foton: Leif Vestermark  
Texter: Anneli Sedin, Leif Vestermark, Ann Salomonson och Boviksbor

Vision 2030 är en del av Kvarken Miljö-projektet som ingår i Interreg III A Kvarken – Mittskandia programmet.

Det är ett gränsregionalt projekt som bl.a. arbetar för en hållbar utveckling i kust- och skärgårdsområden i Kvarkenregionen. Syften och mål för Vision 2030 har varit att tillsammans med kommuner, regionala miljömyndigheter och lokala aktörer testa en arbetsmodell för hur hållbar utveckling i kustområden kan planeras i nära samarbete med olika aktörer och med en stark lokal förankring. Ett annat mål har varit att öka medvetenheten och kunskapsnivån i frågor som känts angelägna på lokal nivå.

Vision 2030 har genomförts i två pilotområden, Boviken i Västerbotten och Köklot i Österbotten. I båda områdena har ”framtidsv erkstäder” genomförts för att identifiera lokala behov och idéer på hur hållbar utveckling kan uppnås. Det är en effektiv metod där alla deltagare kommer med idéer och sedan röstar fram de såm är mest angeläget att gå vidare med. Vår ambition har varit att jobba med hållbar utveckling utifrån fyra aspekter: 1) Samhällsfunktion, 2) Natur, miljö och resursanvändning, 3) Hälsa, rekreation och friluftsliv 4) Lokal ekonomi.

Projektdeltagarna har också ”beställt” föreläsningar och tilläggsutredningar som gett underlag för framtagande av visioner, mål och åtgärdsförslag.

De två planerna för hållbar utveckling, *Vision Boviken 2030* och *Vision Köklot 2030*, som projektet resulterat i, är inte bara värdefulla dokument för boende i Boviken och Köklot i deras fortsatta arbete. Korsholms och Skellefteå kommuner har i dessa en samlad information om lokala förhållanden och önskemål. Själva processen har också haft ett stort värde då den dels ökat kontaktytan på lokalplanet, men även mellan de lokala aktörerna och offentligt förvaltning.

*Ann Salomonson*  
Koordinator  
Kvarken Miljö II





<b>1. INLEDNING</b>	<b>6</b>	<b>4. UPPFÖLJNING</b>	<b>30</b>
1.1 Syftet med Vision Boviken 2030	6	4.1 Indikatorer	30
1.2 Plan för hållbar utveckling	6	4.2 Åtgärder	30
1.3 Arbetsformer	7	<b>5. VAD HÄNDER NU</b>	<b>31</b>
1.4 Ringar på vattnet	8	5.1 Öppna landskap	31
<b>2. BOVIKSFJÄRDEN FÖRR OCH NU</b>	<b>9</b>	5.2 Meningsfull fritid för alla	31
2.1 Pilotområdet	9	5.3 Boviksfjärden	32
2.2 Natur, miljö och resursanvändning	9	5.4 Boviksbadet	32
2.2.2 Naturvärden	11	<b>BILAGOR</b>	<b>33</b>
2.2.3 Strandbad, båt- och skotertrafik	13	<b>Bilaga 1. Framtidsverkstäder</b>	
2.3 Samhällsfunktion	14	<b>Bilaga 2. Boviksfjärdens vattendjup</b>	
2.5 Hälsa, rekreation och föreningsliv	21	<b>Bilaga 3. Markutredning för fritidsområde</b>	
<b>3. VISION BOVIKEN 2030</b>	<b>22</b>	<b>Bilaga 4. Visualisering av Boviksbadet 2030</b>	
3.1 Natur, miljö och resursanvändning	22		
3.1.1. Vision	22		
3.2 Samhällsfunktion	23		
3.2.1 Vision	23		
3.2.2 Åtgärder	26		
3.3 Rekreation och fritid	27		
3.3.1. Vision	27		
3.3.2 Åtgärder	27		
3.4 Service, näringsliv och sysselsättning	28		
3.4.1. Vision	28		
3.4.2. Åtgärder	28		

### 1.1 Syftet med Vision Boviken 2030

Projektet Kvarken miljö II har arbetat med Vision 2030 för att testa en metod att arbeta med lokala mål för hållbar utveckling. I två pilotområden ville vi testa en modell där man utifrån det lokala perspektivet formulerar mål för resursanvändning, ekonomi, företagande, samhällsfunktion och hälsa. Detta har gjorts parallellt i två områden på vardera sidan om Kvarken: byn Köklot i Österbotten och Boviksfjärden Västerbotten. Arbetets upplägg och innehåll har skilt sig i de bägge pilotområdena men planerna har samma struktur.

Skellefteå kommun har arbetat med miljömål på kommunal nivå och såg detta projekt som en möjlighet att arbeta med dessa frågor ur ett underifrånperspektiv.

Från byns sida är syftet med ”Vision Boviken 2030” är att belysa hur lokalbefolkningen vill att Boviken, Fällbäcken, Norra Boviken och Södra Boviken samt deras omgivning ska utvecklas de närmaste 25 åren. Planen är ett värdefullt underlag när medel söks för att förverkliga visionen, eftersom åtgärderna sätts in i ett helhetsperspektiv. Planen är inte ett slutgiltigt dokument utan snarare början på en process som leder till hållbar utveckling på sikt.

### 1.2 Plan för hållbar utveckling

Vision Boviken 2030 är en plan för hur utvecklingen ska ske på ett hållbart sätt. Det finns ingen allmänt accepterad definition av begreppet hållbar utveckling. I begreppet hållbar utveckling talar man dock ofta om ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och social hållbarhet.

Dessa delar är ömsesidigt beroende av varandra och alla delarna behövs för att nå en hållbar utveckling.

För att nå ekologisk hållbarhet har Sverige tagit fram 15 miljömål. Miljömålen går ut på att de stora miljöproblemen ska vara lösta inom en generation, d.v.s. innan år 2015. Miljömålen grundar sig på bevarandet av värdefulla natur- och kulturmiljöer, att den biologiska mångfalden bevaras och att ekosystemens funktion inte försämras samt att man ska hushålla med naturresurserna. Människans aktiviteter måste därför anpassas till vad naturen tål. Detta är naturligtvis starkt kopplat till den sociala hållbarheten eftersom människans hälsa förbättras när t.ex. farliga ämnen tas ur bruk.

En hållbar ekonomi behövs för att samhället skall kunna fungera. En hållbar ekonomi utgör t.ex. basen för social hållbarhet. Den hållbara ekonomin ska långsiktigt kunna försörja sina medborgare utan att bryta mot de ekologiska hållbarhetskriterierna. Det gäller därför att nyttja naturresurserna samtidigt som tar hänsyn till miljön.

God social hållbarhet bidrar i sin tur till god ekonomisk hållbarhet. Den sociala hållbarheten har människors behov och välbefinnande i centrum. Ett exempel är att förhindra utanförskap genom att skapa social sammanhållning och gemenskap. Ett rikt föreningsliv bidrar därför till en social hållbarhet. Delaktighet och demokrati är också viktig i det socialt hållbara samhället och barn och unga har också rätt att komma till tals och uttrycka sin åsikt. För att nå ett socialt hållbart samhälle måste även människornas hälsa vara god.



Figuren till höger visar hur de olika delarna kan hänga ihop genom att belysa vilka behov som finns på olika nivåer (figur 1). För att nå hållbar utveckling behövs naturligtvis alla ringarna i cirkeln.

Det hållbara samhället är därför ett samhälle där ekonomisk utveckling och social välfärd förenas med en god miljö. Med andra ord ska kommande generationer ha samma möjligheter som vi att tillfredsställa sina behov och ha möjlighet att bo kvar och trivas i området.

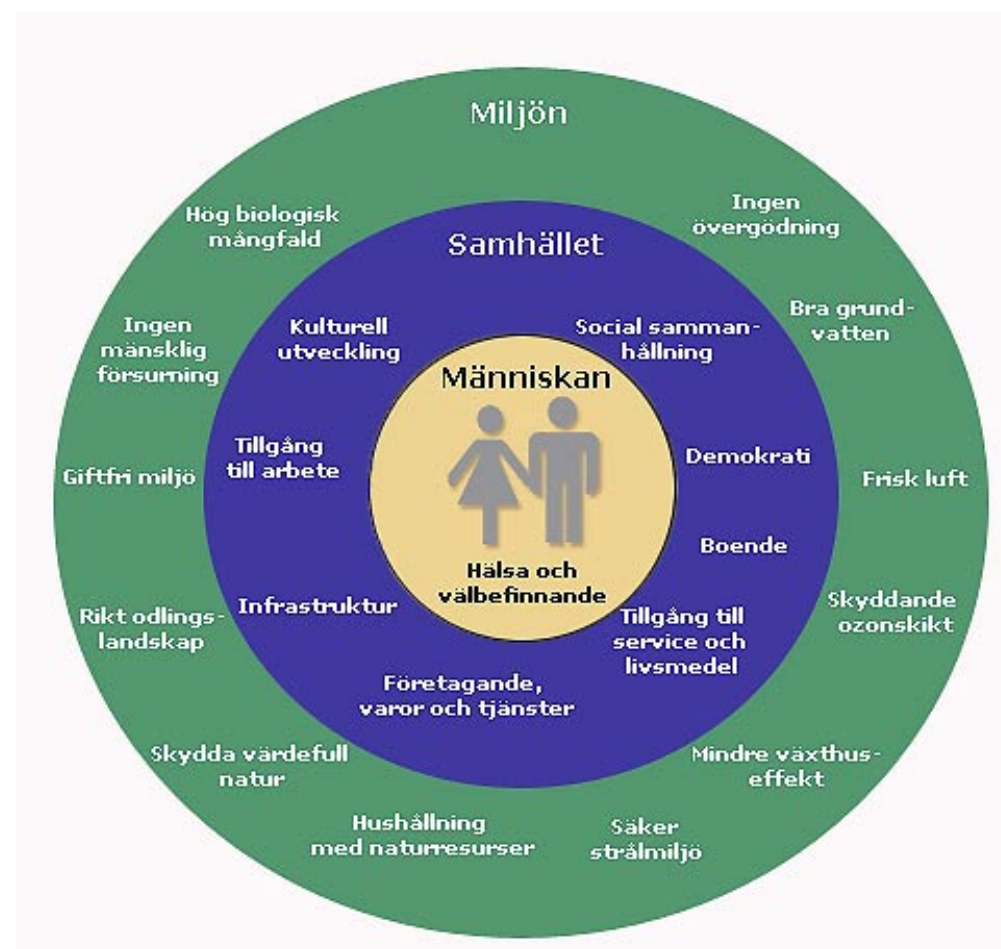
### 1.3 Arbetsformer

Arbetet i Boviken inleddes med ett upptaktsmöte där vi informerade om projektet och syftet med arbetet. Därefter hölls två framtidsverkstäder vars syfte var att kläcka idéer för hur man ville att området skulle utvecklas och lista hinder för denna utveckling. Framtidsverkstäderna utmynnade i tre teman man ville arbeta vidare kring och som man ansåg var av allmänt intresse. De tre temana var: (1) Boviksfjärden, (2) Boviksbadet och (3) Öppna landskap.

På begäran av barnfamiljerna i Boviken och Fällbacken ordnades en extra framtidsverkstad med fokus på barn och ungdomar.

Resultaten från framtidsverkstäderna redovisas som bilagor.

För vardera av dessa teman ordnades föreläsningstillfällen för att få ökad kunskap i ämnet samt ökat deltagande. Efter varje föreläsningstillfälle sattes en arbetsgrupp ihop för detta tema. Under



Figur 1. Behov som måste fyllas på olika nivåer för att nå ett hållbart samhälle.

## 1. INLEDNING

våren 2006 arbetade de tre temagrupperna vidare med att ta fram övergripande mål och delmål kopplade till hållbar utveckling samt med att ta fram mer konkreta åtgärdsförslag för att uppfylla målen. Några av åtgärderna har genomförts inom ramen för projektet. De redovisas i bilagor.

Temagrupperna bestod av:

*Gittan Backman, Nils-Olof Berglund, Ingvar Eriksson, Mats Sehlström, Bengt Jonsson, Lage Hedlund Palmgren, Carina Lundqvist, Thore Marklund, Per Lindholm, Leif Häggmark, Erland Lundgren, Ulf Boström, Lars Wiklund, Helena Markgren och Jan Lundkvist.*

Sammanlagt har drygt 100 boende i Boviksområdet deltagit i en eller flera projektaktiviteter.

Projektets roll har varit att driva arbetet framåt och hjälpa till med utformningen av planen. Andra arbetsuppgifter för projektpersonalen har varit att föra mötesanteckningar och bistå med underlagsmaterial till arbetet. Även Skellefteå kommun har bistått med underlagsmaterial och framtagning av kartor och texter till planen. Kommunen har även informerat vid föreläsningstillfällen och deltagit vid temamöten. Länsstyrelsen i Västerbotten har också informerat vid föreläsningstillfällen och ställt projektpersonal till förfogande.



### 1.4 Ringar på vattnet

Förutom den här planen har projektet resulterat i att två föreningar har bildats, Boviksbadets/södra Bovikens intresseförening och Bovikens idrotts och fritidsförening (BIFF).

Demokrati och möjligheter till dialog och samarbete med bl.a kommunen har därmed stärkts.

Den lokala identiteten och sammanhållningen har också stärkts. Under projektets gång har kontakterna mellan de boende i Fällbäcken, Bovikens by, Norra Boviken och södra Boviken ökat. Man har utsett en person vars uppgift är att hålla sig informerad om och informera om vad som händer i de olika föreningarna samt även fungera som samordnare. Det är *Jan Lundkvist*.

Två hemsidor har öppnats. På Bovikens hemsida, [www.boviken.se](http://www.boviken.se), annonseras bl.a olika aktiviteter i byn och de erbjuder även e-postadresser till de boende. Boviksbadet har en egen hemsida, [www.boviksbadet.se](http://www.boviksbadet.se),

Sandstranden vid allmänningen och närliggande stränder har börjat återskapas.





### 2.1 Pilotområdet

Byarna Boviken och Fällbäcken samt de närliggande fritidshusområdena utgör ett av pilotområdena i delprojektet ”Vision 2030” inom Kvarnen miljö II. Byarna ligger några kilometer norr om Skellefteå centrum, i den västra änden av Boviksfjärden, medan fritidshusområdena är belägna längre ut mot havet, på både den norra och den södra sidan av fjärden.

Här följer en beskrivning av hur förhållandena för människorna i området runt Boviksfjärden har förändrats under de senaste 40-50 åren. De områden som kommer att beröras är: natur, miljö och resursanvändning; samhällsutveckling; näringsliv och service samt hälsa och rekreation.

### 2.2 Natur, miljö och resursanvändning

#### 2.2.1 Jordbruk, fiske, jakt och renbete

Boviken och Fällbäcken är byar där fiske i kombination med småskaligt jord- och skogsbruk varit de viktigaste försörjningsområdena under lång tid.

Markägarna i Bovikens by hade, tack vare att man ägde marken runt Boviksfjärden, sitt huvudsakliga fiskeområde inne i fjärden. Fällbäckens by som saknade mark vid fjärden hade däremot sina fiskeläger utanför fjärden, vid Storsnäckhamn, Finnhällan, Sandviken och Kågnäsudden och sina fiskevatten längre ut i havet. Fiskets betydelse under stora delar av 1900-talet får man en uppfattning om, när man hör hur noggrann man var med att fördela fiskelotterna vid de olika fiskegrunden och att det var förbjudet att använda båtmotor inom fiskeområdet för att inte skrämja fisken. Man hade av denna anledning till och med förbud mot att

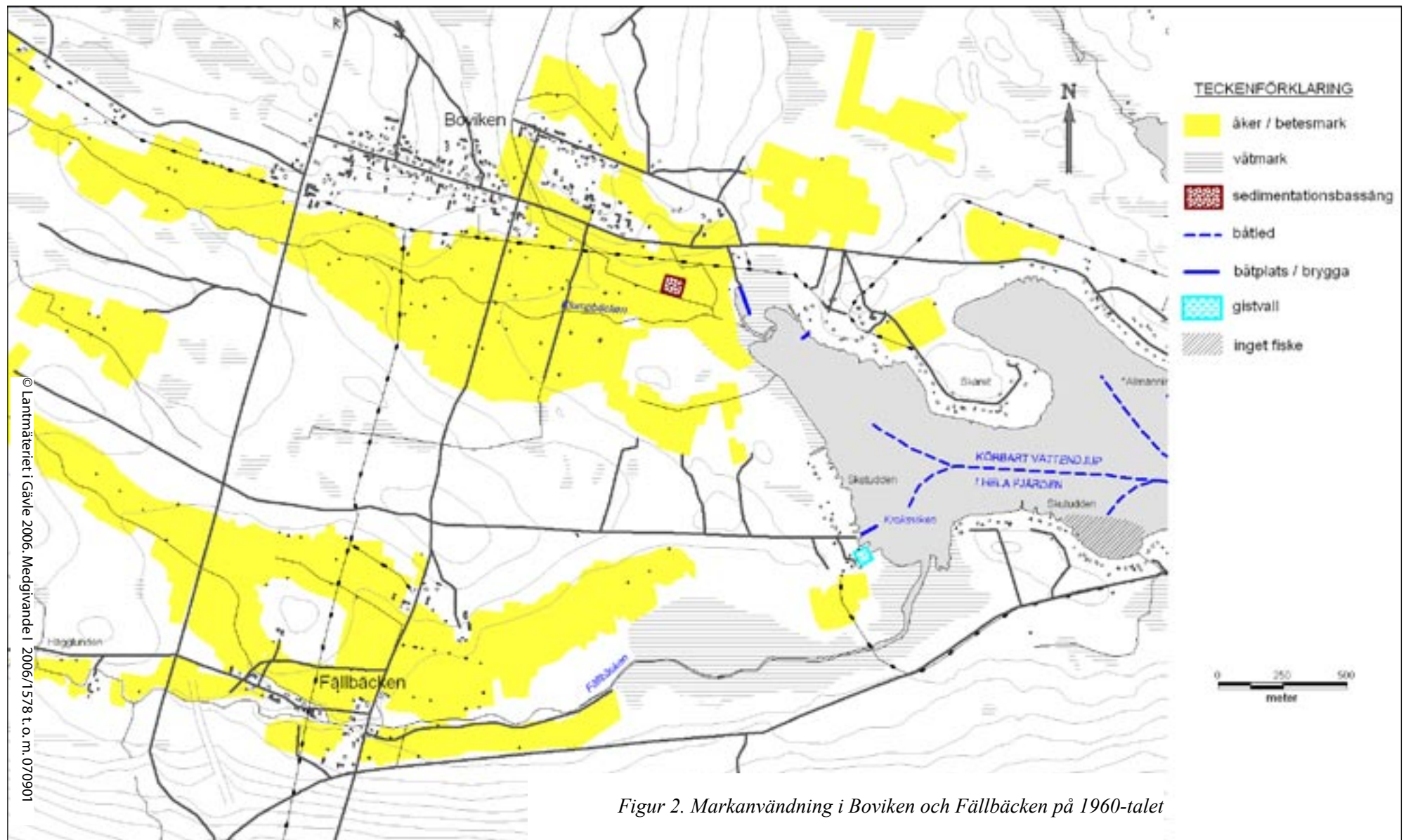
lagra björkved invid stranden (det ljusa nävret skrämde fisken) och förbud för barnen att leka och bada vid stranden under vissa tider på dygnet.

De odlingsmarker som brukats i många generationer ligger huvudsakligen i den dalgång som utgör fjärdens förlängning mot väster (figur 2). Jordarten består till stor del av det finsediment som avsattes medan området ännu låg under vatten. Den alltså pågående landhöjningen har medfört att allt mer land kommit människorna i området till del. Som ett exempel på jordbrukets betydelse och odlingsmarkens värde kan nämnas att man skiftade de till följd av landhöjningen nytillkomna markområdena längst in i Boviksfjärden bara 17 år efter storskiftet 1805.

Under 1900-talet har dock båda näringarna genomgått stora förändringar. Samtidigt som lönsamheten blev allt sämre inom jordbruk och fiske, växte nya industrier fram runt Skellefteå med omnejd. Framförallt den yngre generationen kom att söka sig till dessa nya arbetsområden, vilket ledde till att många av jordbruken i Boviken lades ned under 1960-talet. Odlingsmarkerna i ytterområdena började så sakta växa igen, men markområdet inne i byn brukades vidare för att hålla landskapet öppet. Under 1970-80-talen var det i många fall den yngre generationen, som då börjat återvända till byn, som skötte om sin mark på fritiden eller arrenderade ut den till jordbrukare från andra byar.

För Fällbäcken har situationen varit ungefär densamma, men jordbrukets avveckling har varit mer successiv. I slutet av 1940-talet fanns tio mjölbönder i byn, dock hade de flesta även andra yrken (stuvare, sågverks- och smältverksarbetare) vid sidan om jordbruket. De sista aktiva jordbrukarna i byarna lade ner driften i början av 1990-talet.

## 2. BOVIKSFJÄRDEN FÖRR OCH NU



Figur 2. Markanvändning i Boviken och Fällbäcken på 1960-talet



### *Nuvarande situation*

Sen ett antal år tillbaka brukas den största delen, ca 60 hektar, av odlingsmarken i Boviken av en arrendator från Tjärn, söder om Skellefteå. Övriga marker brukas av markägarna eller arrendatorer från byn eller Fällbäcken. I Fällbäcken finns idag tre stycken hästägare som brukar huvuddelen av byns marker för bete och foder (figur 3).

Även för fiskenäringen har trenden varit negativ under 1900-talet. En del av dem som tidigare hade haft fisket som sin huvudinkomstkälla hittade även de sin försörjning på andra områden, men fortsatte med fisket i begränsad omfattning ända in på 1970-talet. Att allt fler ur den yngre generationen valde andra yrkesområden under den senare hälften av 1900-talet gjorde att antalet aktiva fiskare minskade. Fiskeförekomsten, både i fjärden och i de bäckar som mynnar där, försämrades också markant under denna period, vilket också bidrog till nedgången inom fiskenäringen. För byarna vid Boviksfjärden upphörde fiskeepoken när den siste yrkesfiskaren i Boviken slutade i mitten av 1970-talet. I bägge byarna har ett visst husbehovsfiske bedrivits sedan dess, men i begränsad omfattning.

Det fiske som förekommer i området i dag är ett sporadiskt fritidsfiske med spö eller nät bland bybor och fritidsboende, men sällan i sådan omfattning att det kan anses som husbehovsfiske.

Även jakt har bedrivits i området sen långt tid tillbaka. Jakt på främst älg och småvilt, bedrivs i dag på de ca 1500 hektar som omfattar Bovikens och Fällbäckens byar.

Beträffande nyttjandet av byarnas marker bör också nämnas att Mausjaure sameby av gammal sedvana har sina vinterbetesmarker i området. Tidigare användes dock området bara sporadiskt för vinterbete, men det senaste årtiondet har detta förekommit allt oftare. Av sommarstugeägarna upplevs inte detta alltid som positivt då privat mark beträds med skador som följd.

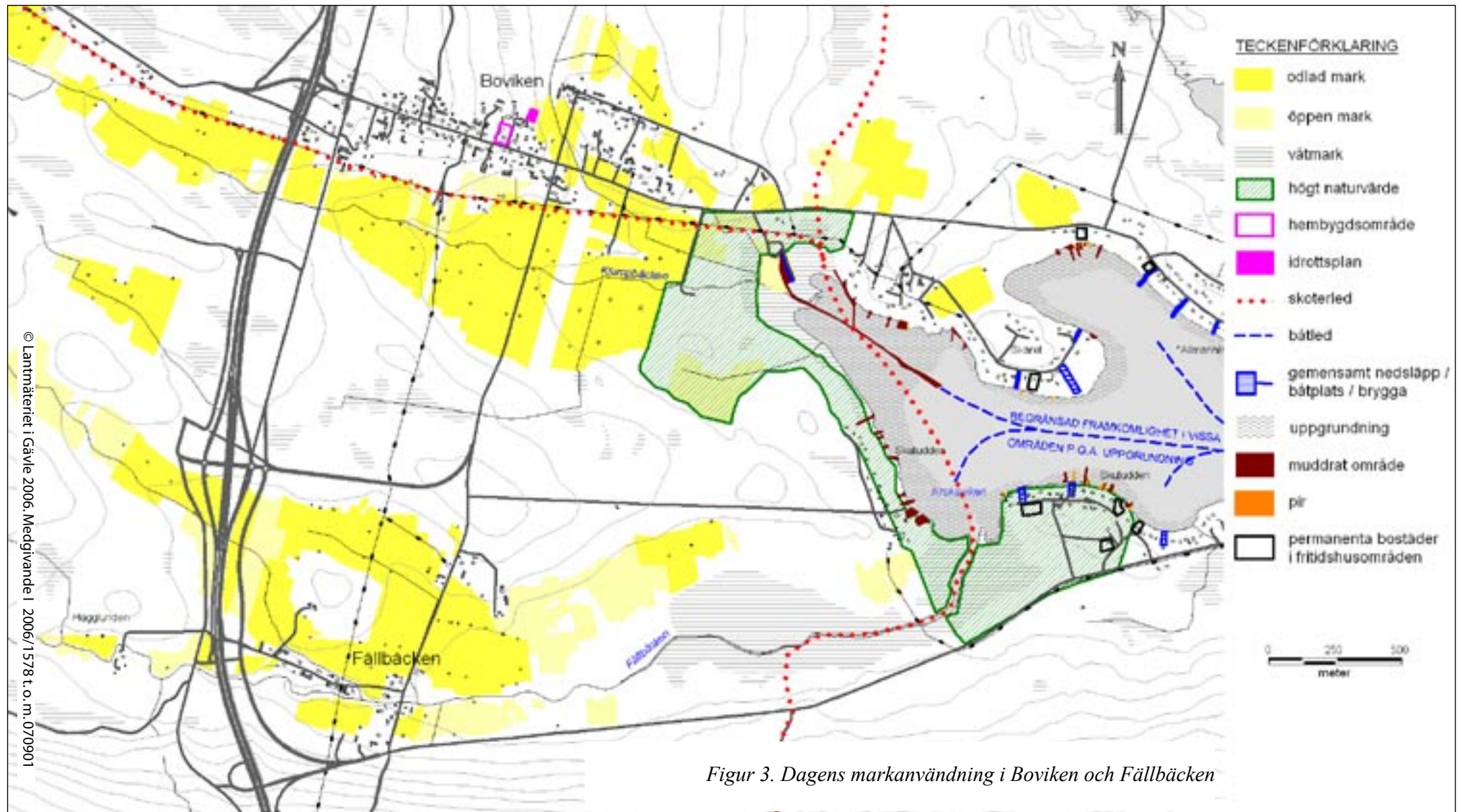
### **2.2.2 Naturvärden**

Människans närvaro i ett område innebär alltid en viss påverkan på naturmiljön. Den fritidshusbebyggelse som från 1930-talet tagit allt större del av strandområdena runt Boviksfjärden i anspråk, har inneburit en betydande inverkan på de naturliga miljöerna i och runt fjärden. Inventeringar som Skellefteå kommun och Länsstyrelsen i Västerbotten gjort i kustområdena visar dock på tämligen höga naturvärden i vissa delar av området.

I den inre delen av Boviksfjärden, från området vid Bovikens båthamn och söderut till Fällbäckens utlopp i Kroksviken och vidare österut till och med Skutudden, finns våta lövsumpskogar och omfattande strandängar med höga naturvärden (klass 3). Sannolikt var det i detta område som den ovanligt rika kärrängen fanns som omnämns i Skellefteå sockens historia från 1953. Området bedöms också vara en fin lokal för andfåglar och vadare, och enligt boende i området besöks strandängarna runt Fällbäckens mynning ofta av rovfåglar som fiskgjuse, blå kärrhök och tornfalk i jakt på föda. De rekommendationer som finns för att bevara området anger att sumpskogarna och strandängarna bör lämnas



## 2. BOVIKSFJÄRDEN FÖRR OCH NU



orörda med en skyddande bård av den intilliggande barrskogen och att ytterligare muddringar inte bör utföras.

En inventering av grunda havsfjärdar som gjordes av Skellefteå kommun 1997 visade att de grunda vegetationsklädda vikarna i fjärden är tämligen artrika när det gäller kärlväxter medan kran-salgsfloran är fattig. Den för regionen mindre vanliga undervat-tensväxten kransslinga, hittades utanför Fällbäckens utlopp vid detta tillfälle.

Fjärden med dess stränder och öarna Ögrundet och Ommens-stenarna omfattar tämligen goda rast- och häckningslokaler för måsfåglar, tärnor, vadare och andfåglar. Nämnas kan skratt-mås-kolonin på Ommensstenarna som vid Länsstyrelsens inventering 2001-2002 hyste 125 häckande par och de två par av vitkindad gås som häckade på Ögrundet sommaren 2005. Rödlistade ar-ter som påträffades i området vid inventeringen 2001-2002 var svärta, roskarl och svarthakedopping. Ibland kan ovanligare arter som spovsnäppa och häger dyka upp.

Länsstyrelsen tillsammans med bl.a. Skogsvårdsstyrelsen och Bygg- och miljökontoret, Skellefteå kommun gjorde inom pro-jektet ”Skoglig vattenmiljö” en inventering av Fällbäcken under sommaren 2005. Utifrån insamlade uppgifter har en biotopvård-plan utformats, vilken blev klar i början av 2006. Syftet är att utifrån denna kunna föreslå lämpliga restaureringsåtgärder för att återställa bäcken till naturligare och för fisk och andra vattenor-ganismer gynnsammare förhållanden. Vidare kommer Bygg- och miljökontoret under 2006 att påbörja en studie av vattenkemi och fiskförekomst i kustmynnande vattendrag där Fällbäcken och Klumpbäcken kan komma att ingå.

Mellan Rannerskäret och Fäbodudden i Boviksfjärden finns en sandbank under vattnet som sakta byggs upp och som så små-ningom kan förbinda Rannerskäret med fastlandet. Sandbanken har muddrats för att öka vatteninflödet till badet.



### 2.2.3 Strandbad, båt- och skotertrafik

Den grunda och flikiga Boviksfjärden med sina naturliga sand-stränder har länge lockat närboende, folk från centralorten samt turister till bad i området. På norra sidan fjärden har bybor, men även andra utan egen strand, badat vid den så kallade ”Allmän-ningen”. Stranden sköts i dag av Boviksöns intresseförening med driftsbidrag från Fritidskontoret, Skellefteå kommun. Andra platser runt fjärden som tidigare nyttjades för bad av de boende i området var t.ex. Karl Erikssons brygga och bryggorna vid ”Lin-jan”, Laxvarpviken och Rannersviken. Många av fastigheterna i fritidshusområdena har också egen strand med möjlighet till bad (figur 4).

På 1940-talet upptäckte skellefteborna den fina badstranden vid Rannersviken, sedermera Boviksbadet. Allt fler började åka dit på somrarna för att bada och många valde också att fricampa i området runt badplatsen. På 1950-talet ordnade till och med Bar-nens Dag-föreningen i Skellefteå med badbussar från centralorten och ut till havsbadet för att så många som möjligt skulle få sig ett dopp när det var som varmest. Under 1960-70-talen engagerade sig Skellefteå kommun i badplatsen genom att uppföra omkläd-ningshytter, toaletter, gungor, rutschbana samt en kafébyggnad

## 2. BOVIKSFJÄRDEN FÖRR OCH NU

som arrenderades ut och hölls öppen under högsäsongen. Vildcampandet ökade i omfattning och därmed också kraven på service. Detta bidrog till att Skellefteå kommun under mitten av 1980-talet gjorde en utredning över hur många som var intresserade av en säsongsplats ute vid Boviksbadet. Intresset var stort och man beslutade sig för att anlägga en camping intill badet.

Under slutet av 1980-talet uppförde man så en service-anläggning med reception och servicebutik samt anlade campingplatser för husvagnar och tält. Sommaren 2005 gjorde Fritidskontoret, Skellefteå kommun en upprustning av stranden och omklädningshytterna. Inför denna åtgärd hade även ett alternativ innefattande muddring av sundet mellan Rannersskäret och Boviksbadet, och utfyllnad av stranden med muddermassorna utretts, vilket innefattade bl.a. en lodning av Laxvarpviken, Rannersviken och ut till Rannersskäret. Alternativet bedömdes dock som alltför kostnadskrävande. De framtidsplaner som Fritidskontoret har för campingen innefattar bl.a. att utöka antalet campingplatser, uppföra ett antal uthyrningsstugor (utan vatten och avlopp) samt bygga om servicebutiken.

### *Nuvarande situation*

Under de senaste decennierna har främst landhöjningen och vågornas transport av material medfört att badplatserna vid ”Allmänningsen” och Boviksbadet blivit allt grundare och stränderna förskjutits utåt (figur 5, 6). Bottnarna har blivit dyigare och vid havsbadet torrläggs stora delar av botten vid lågt vattenstånd. Detta medför olägenhet med dålig lukt och ger ett intryck av att området är försumpat.

Även den rikliga båttrafiken i området har påverkats negativt av uppgrundningen. I flera områden, t.ex. i viken in mot Klumpbäck- en, i Kroksviken samt mellan fastlandet och Ögrundet respektive fastlandet och Rannersskäret är framkomligheten begränsad och vid lågvatten obefintlig. För många i fritidshusområdena har

även möjligheten att ta sig in till den egna stranden försämrats. Av denna anledning har ett stort antal privata muddringar utförts från 1970-talet och framåt. Många är också de pirar som byggts i samband med muddringarna eller som skydd för vågorna, i mer vindexponerade lägen.

I början av 1990-talet byggde Bovikens båtklubb om den gamla stenbryggan längst in i fjärden till en småbåtshamn med plats för ca 40 båtar, den s.k. båthamnen. Samtidigt muddrades också en farled från hamnen och ut till farbart djup. Under vårvintern 2006 har en större småbåtshamn grävts ut i Tärngrundsviken i anslutning till det nya fritidshusområdet på Boviksön. Från hamnen ut till djupare vatten muddrades samtidigt en farled.

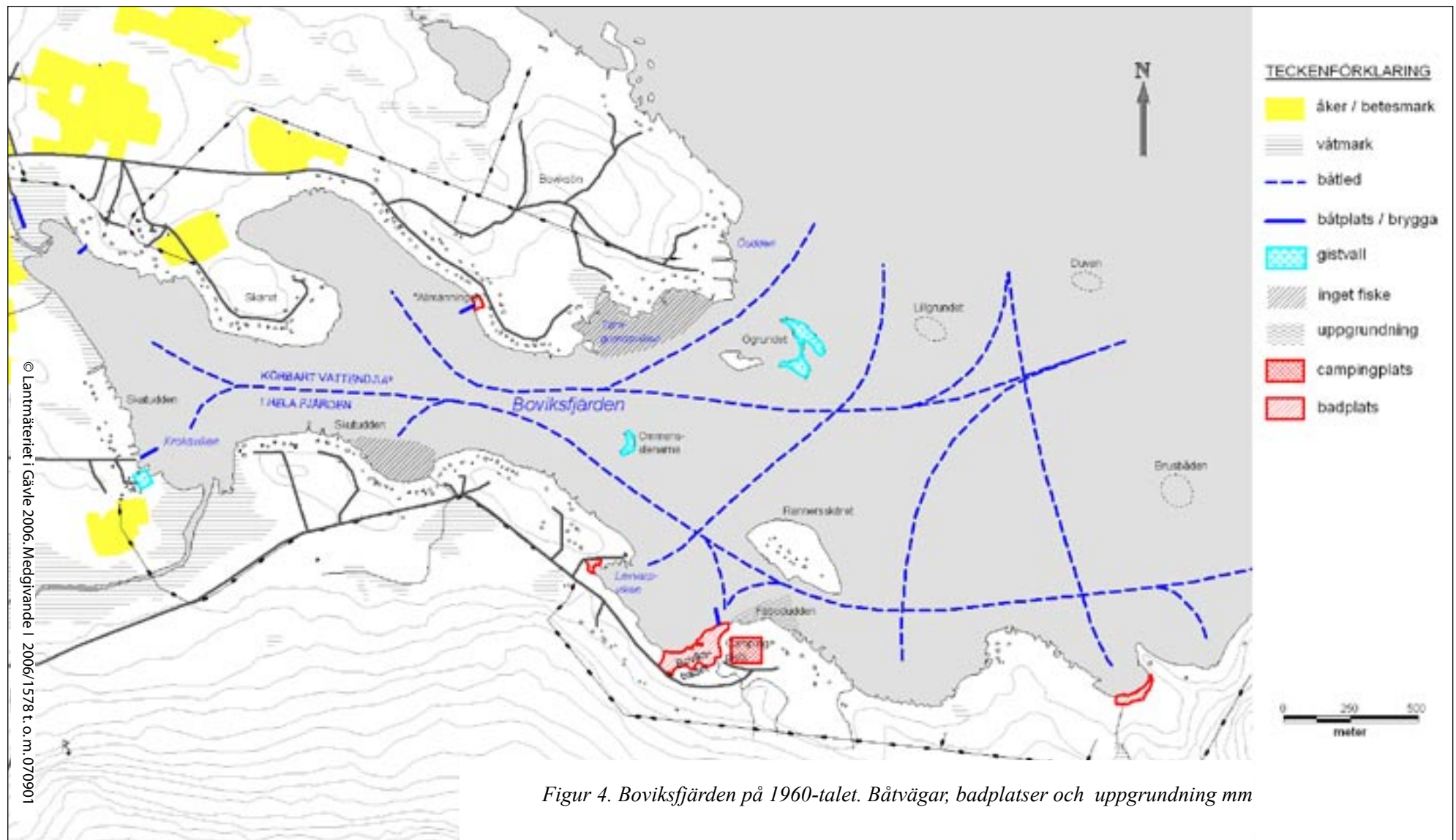
Fjärden har även ett rekreativvärde vintertid. Särskilt under vårvintern är det många som tar sig ut på fjärden med skidor eller skoter för att pimpla eller bara njuta av solen och de vita vidderna. De markerade skoterlederna, den ena från Skellefteå, via Boviksfjärden och norrut till Kågefjärden och den andra från båthamnen och västerut genom Bovikens by, nyttjas flitigt av en stor skara skoterentusiaster.

## 2.3 Samhällsfunktion

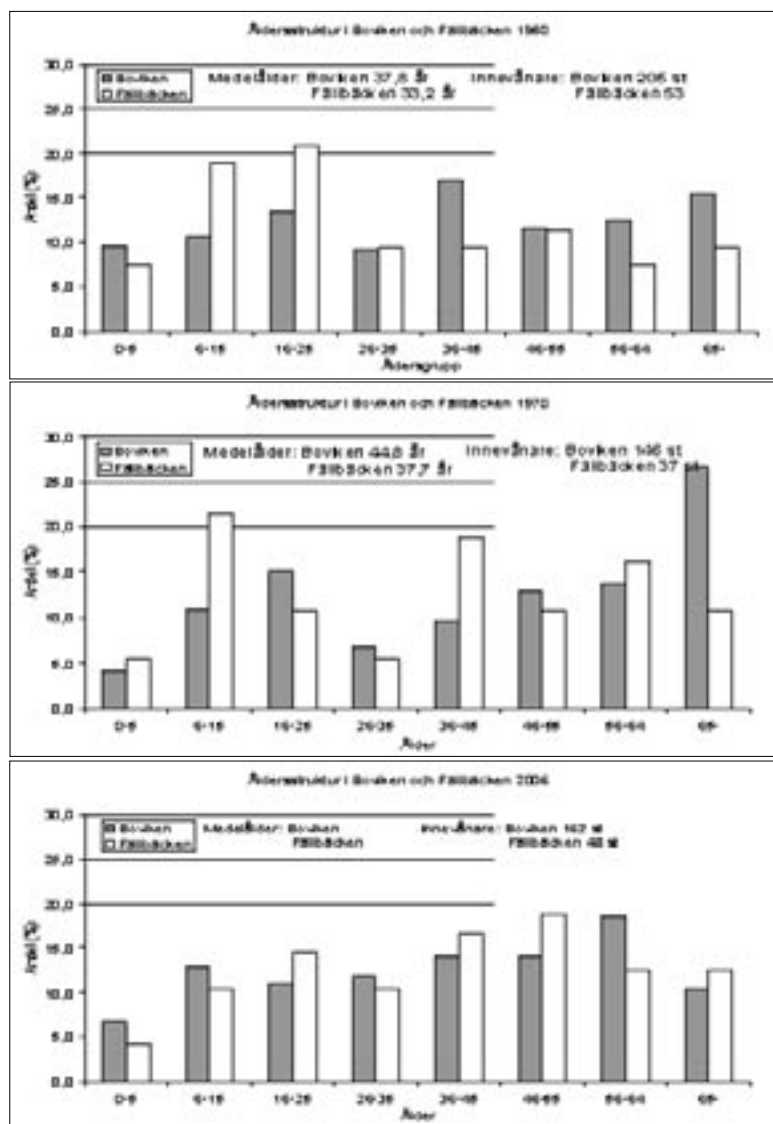
Under slutet av 1960-talet var invånarantalet i Bovikens by lågt jämfört med tidigare (ca 170-180 personer) och medelåldern hög. Detta berodde till viss del på att det i princip varit byggförbud i byn under en tioårsperiod, vilket fick till följd att många ur den yngre generationen fick bosätta sig någon annanstans. När så byggförbudet försvann vände trenden och flera med anknytning till byn kom att bygga hus där. Samtidigt återvände också många unga för att ta över sina föräldrahem. Utvecklingen sen dess har inneburit att ca 20 nya hus byggts, invånarantalet ökat till ca 200 personer och medelåldern sjunkit. Av byns dryga 70 hushåll ut-



## 2. BOVIKSFJÄRDEN FÖRR OCH NU



## 2. BOVIKSFJÄRDEN FÖRR OCH NU



Tabell 1. Åldersfördelningen i Boviken och Fällbäcken åren 1950, 1970 och 2006

görs i dag ca 20 stycken av småbarnsfamiljer, varav en del inte haft någon tidigare anknytning till byn. Under de senaste två åren har fem yngre familjer byggt hus i byn och fler är på gång.

Även för Fällbäckens del har befolkningsutvecklingen varit positiv. Sedan 1960-talet har sex nya fastigheter tillkommit i byn, varav hälften på 1980-talet. Antalet hushåll är idag drygt 20 stycken.

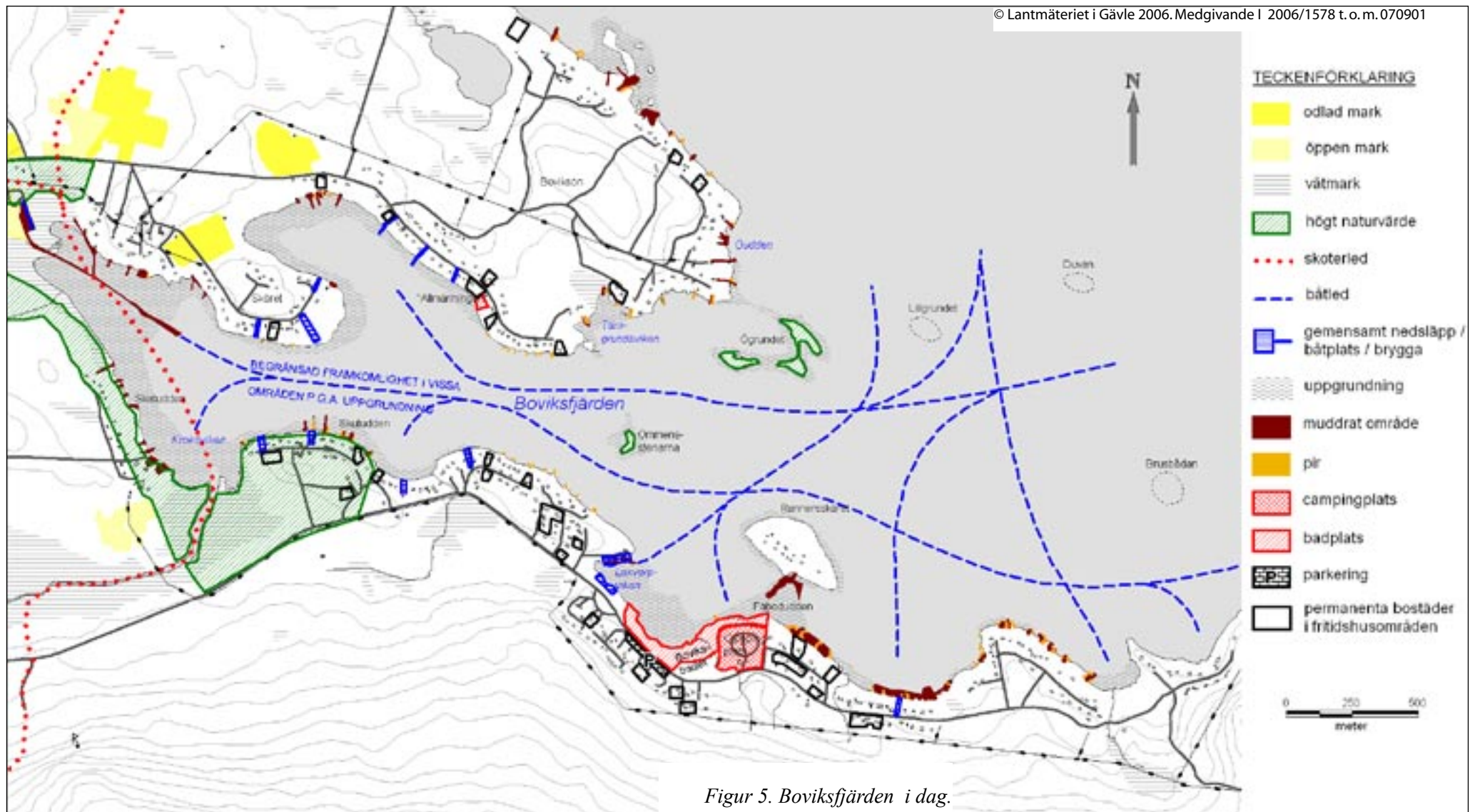
Beträffande fritidshusbebyggelsen runt Boviksfjärden så gjorde den sitt intåg på norra sidan fjärden under 1930-talet, då 15-20 sommarstugor byggdes. På södra sidan dröjde det in på 1940-talet innan byggandet av fritidshus kom igång på allvar. Utvecklingen gick snabbt och i mitten av 1950-talet var antalet fritidshus ca 80 stycken på norra sidan fjärden och ca 60 stycken på södra sidan. Under början av 1980-talet började de första fritidshusägarna runt fjärden att flytta ut till sina fritidshus för att bo där permanent.

### Nuvarande situation

I dag är antalet bebyggda tomter i fritidhusområdena totalt ca 330 stycken. På norra sidan Boviksfjärden finns ca 130 stycken mellan båthamnen längst inne i fjärden och Boviksön. Därtill har under det senaste året ytterligare 28 fritidshustomter avstyckats i ett nytt område på Boviksön. På södra sidan fjärden från Skatud-den norr om Fällbäckens mynning och ut till Berget finns ca 200 fritidshustomter. I fritidshusområdena används i dag ca 10 fastigheter på norra sidan och ca 30 fastigheter på södra sidan fjärden för permanent boende.

Under de senaste fem åren har den fasta befolkningen i Boviksområdet ständigt ökat med 3-5% per år, vilket ligger i toppskiktet inom Skellefteå kommun.

## 2. BOVIKSFJÄRDEN FÖRR OCH NU





## 2. BOVIKSFJÄRDEN FÖRR OCH NU

Bygg- och planavdelningen, Skellefteå kommun håller för närvarande på att utarbeta en ny fördjupad översiktsplan för kommunens kuststräcka, där bland annat området runt Boviks-fjärden ingår. En samrådshandling för denna plan kommer troligtvis att finnas klar under hösten 2006. Man har även börjat diskutera hur man ska hantera det byggtryck som finns på Bovikens by i dagsläget, men detta arbete är ännu i sin linda. De nya reglerna för bygg rätt på fritidshus inom R1-området i översiktsplanen (fastställda av kommunfullmäktige i januari 2006), innefattande bl.a. större total byggyta och större byggyta för huvudbyggnad, kommer sannolikt att få betydelse för den framtida utvecklingen av fritidshusområdena runt Boviksfjärden.

### 2.4 Näringsliv och service

Förutom det småskaliga jordbruk och fiske som bedrivits har inte något företagande av betydelse förekommit i

Boviken och Fällbäcken under de senaste 40 åren. Tidigare fanns t.ex. både en kvarn och en såg som huvudsakligen betjänade de boende i området. Den privatägda lanthandeln som fanns i Boviken lades ner på 1960-talet och före det fanns det under en period även en Konsum-butik i byn. De korta avstånden till Kåge respektive Skellefteå gjorde att man istället började göra sina inköp där. Närheten till det expanderande handelsområdet på Solbacken med flera typer av köpcentra har inneburit att många från Boviken, Fällbäcken och fritidshusområdena väljer att åka dit och handla i dag.

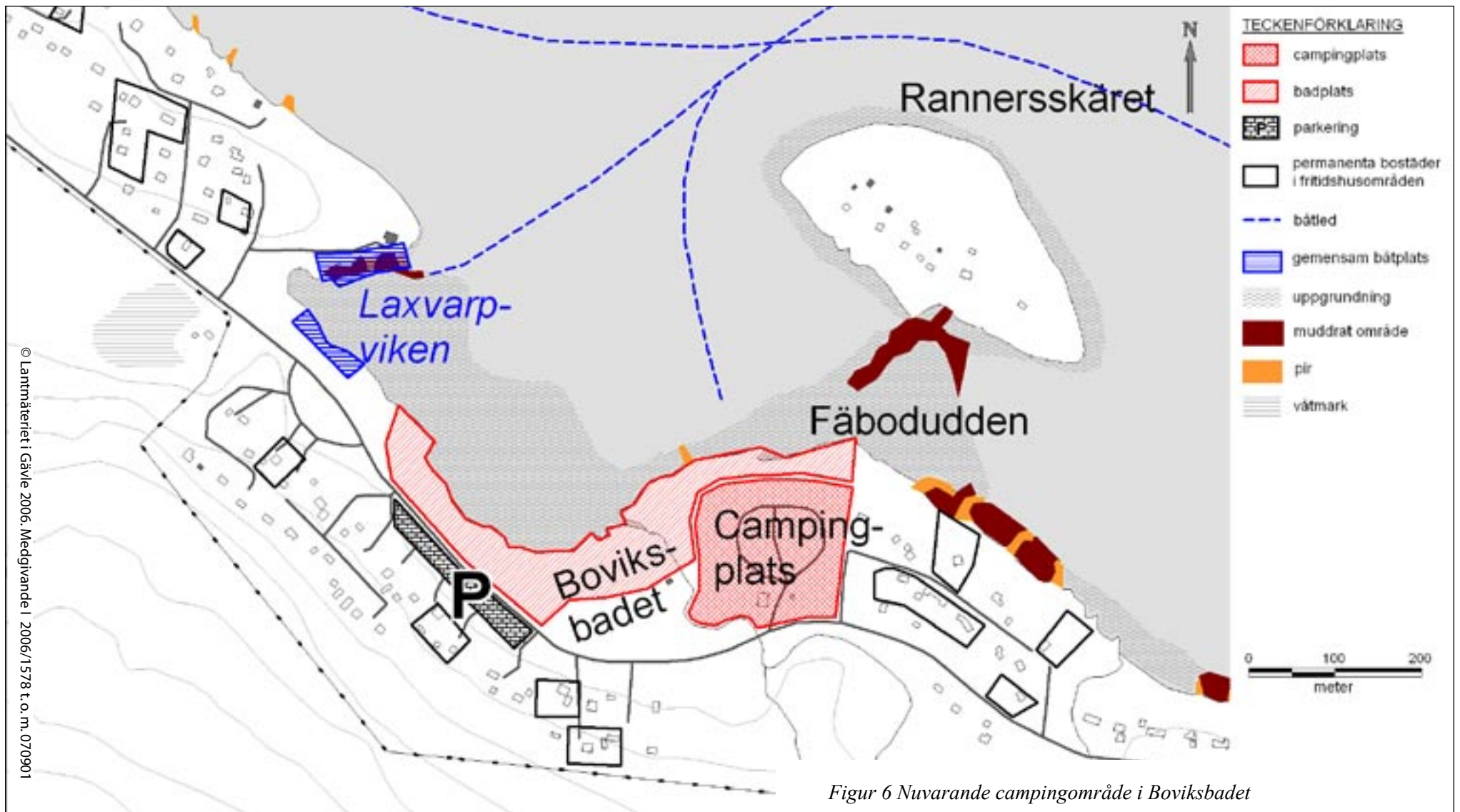
Vid Boviksbadet ligger Bovikens camping som ägs av Skellefteå kommun (figur 6). Campingen, som drivs av en arrendator, hålls

öppen under sommarsäsongen (maj till september). Där finns ca 80 husvagnplatser, varav 58 med elektricitet, och ca 30 tältplatser. Beachvolley, bangolf, tennis, badminton och boule är aktiviteter som man har att erbjuda. Dessutom finns flera lekparkar och grillplatser på området.

I början av 1990-talet fanns det bland golfintresserade i området planer på att anlägga en 18-hålsbana på delar av odlingsmarken i Boviken, men då markfrågan inte gick att lösa svalnade intresset. I början av 2000-talet bildades dock ett aktiebolag, Bovikens Golf AB, som åter tog upp planerna på en golfbana i området. Problemet med att hitta ett lämpligt markområde för anläggningen kvarstår dock. I dagsläget bedömer man att det enda alternativ som kan vara möjligt att genomföra är en korthålsbana.

En viktig fråga för de boende i Boviken och Fällbäcken har under lång tid varit avfarterna från den hårt trafikerade E4:an. Redan när E4:an byggdes 1969 var man lovade planfria korsningar vid infarten till Boviksbadet och Bovikens by. Det blev dock bara en sådan korsning vid avfarten till Boviksbadet. I slutet av 1990-talet blev frågan åter aktuell i och med att Vägverket skulle bygga om E4:an norr om Skellefteå. Nu skulle infarten till Boviken flyttas och en planfri korsning byggas. Så blev det, men däremot togs den gamla avfarten till Boviksbadet bort, något som var tvärt emot vad Vägverket tidigare utlovat. För de boende i Boviken blev den nya infarten till byn en förbättring, eftersom man nu slipper mycket av genomfartstrafiken i byn. För badgäster och boende i fritidshusområdena på södra sidan fjärden innebar dock förlusten av avfarten till Boviksbadet en försämring, genom att resvägen till Skellefteå blev ca 4 km längre.

Dricksvattenförsörjningen liksom omhändertagandet av avloppsvattnet i området har genomgått en del förändringar under de senaste decennierna. 1957 bildades Bovikens vatten- och av-



## 2. BOVIKSFJÄRDEN FÖRR OCH NU

loppsförening för att åstadkomma gemensamma lösningar för byn när det gällde dricksvattenförsörjningen och avloppsvattenhanteringen. Man bergborrade ett antal brunnar som kom att utgöra vattentäkt för i stort sett hela byn. För behandling av avloppsvattnet fick byn kommunala och statliga bidrag till att bygga en sedimentationsbassäng nere vid fjärden. Därifrån leddes det ”renade” vattnet ut i Klumbäcken ett stycke från dess mynning i fjärden. Sedimentationsbassängens funktion försämrades dock med tiden och allt mer material fortsatte ut i fjärden. Under denna period ökade växtligheten längst inne i fjärden betydligt, sannolikt till följd av den ökade näringstillgången. Vattenförsörjningen fungerade tämligen väl men vid provtagningar av byns vatten i början av 1990-talet, visade det sig att radon-halterna var höga, så också i fritidshusområdet på Skäret.

I Fällbäcken har situationen varit något annorlunda. De flesta hade tidigare egna brunnar, men några fastigheter var anslutna till en vattenförening som fanns i byn. Problem med vattnet ?

För att råda bot på vattenproblemen fick Boviken, Fällbäcken samt fritidshusområdet på Skäret kommunalt vatten i början 1990-talet. Även avloppsvattenhanteringen för de boende i Bo-



viken åtgärdades och i stället för sedimentationsbassängen koplades avloppsnätet till en anläggning med slamavskiljning och biotorn. För att förbättra avloppshanteringen i Boviken ska man anlägga en avloppsledning till reningsverket i Kåge under 2006. I Fällbäcken sker behandlingen av avloppsvattnet huvudsakligen med trekammarbrunnar och markinfiltration.

I fritidshusområdena på Boviksön och på södra sidan fjärden tar man sitt dricksvatten från borrade brunnar, egna eller ägda av vattenföreningar. För omhändertagande av avloppsvattnet har man trekammarbrunnar med infiltration eller olika typer av avloppstankar. Sophämtning i fritidshusområdena utförs av Tekniska kontoret vid några gemensamma platser i respektive område.

Intill båthamnen i Boviken fanns tidigare en jord- och stentipp, som tyvärr började missbrukas. Allt mer byggskrot och annat skräp tippades där. Man beslutade då att tippen skulle fyllas över. I samband med att sedimentationsbassängen fylldes igen i början av 1990-talet så gjordes detta.

Posten i Boviken fanns kvar ända in på 1980-talet då området istället fick lantbrevbäring. Denna sköter postservicen åt de boende i Fällbäcken och Boviken samt i fritidshusområdena. På senare år har frågan om bredbandsuppkoppling till Internet även blivit aktuellt för många av byarna i kommunen. Hösten 2004 ingick några fastigheter i Boviken i ett sex månader långt försök med trådlöst bredband. Detta föll väl ut och sen maj 2005 har andra som varit intresserade av detta också kunna ansluta sig.

Bovikens skola, en s.k. B-skola där barn i klass 1-6 från Boviken och Fällbäcken gick, lades ned 1960 och istället fick barnen börja åka buss till skolan i Kåge, vilket så sker även i dag. Dagens finns inte i någon av byarna, men en av kommunen anställd dagmamma finns i Boviken.



### 2.5 Hälsa, rekreation och föreningsliv

Föreningslivet i området bestod länge av en samfällighetsförening och en bönhusförening i Boviken. Samfällighetsföreningens huvudsakliga uppgift är att sköta byns samfällda marker och vägar. Bönhusföreningen, som äger bönhuset i byn, har ca 30 medlemmar. Man har 1-2 gudstjänster i månaden och dessutom nyttjas bönhuset för olika ändamål bl.a. studiecirkel och träffar för föräldrar och barn.

1975 bildades en ny gemensam förening för Boviken och Fällbäcken, Bodviks hembygdsförening, som idag har 158 medlemmar. Man äger hembygdsgården, som tidigare var skolhus, och en rundloge, som båda ligger centralt i Boviken vid bönhuset. Hembygdsgården används flitigt för studiecirkel och andra typer av träffar. I rundlogen har man inrett ett båt- och fiskemuseum som hålls öppet för allmänheten varje sommar under juli månad. En lekpark för de yngre finns vid hembygdsgården och man har även en fotbollsplan i byn. Tidigare fanns även en ishockeybana men den har inte använts på flera år. Det årliga Valborgsmässofirandet är en välbesökt aktivitet som hembygdsföreningen håller i.

För att framförallt möjliggöra byggandet av båtamen vid den tidigare stenbryggan längst in i fjärden bildades i början av 1990-talet Bovikens båtklubb. Skötseln av hamnområdet bedrivs av klubben och successivt görs nya insatser för att göra området trevligare att besöka.

För de jaktintresserade finns en jaktförening som framförallt sköter älgjakten på byarnas marker. Även småviltsjakt bedrivs i skogarna runt Boviken och Fällbäcken.

I fritidshusområdena har på senare år intresseföreningar bildats för att tillvarata och driva de fritidsboendes intressen. De bo-

ende på norra sidan fjärden bildade sommaren 2005 Boviksöns intresseförening som företräder dem i kontakter med t.ex. hembygdsföreningen och kommunala instanser. Föreningen har ca 60 medlemmar och har tagit initiativ till olika fritidsaktiviteter, t.ex. boule och beachvolley på "Allmänningen". Man har även planer på nya aktiviteter, t.ex. gemensamma båtutflykter. Under våren kommer föreningen att placera en orienteringskarta vid infarten till Boviksön och området att skyltas i enlighet med äldre kartor.

Utöver de nämnda föreningarna finns ett antal väg- och vattenföreningar i byarna och i fritidshusområdena som underhåller de vägar och vattenanläggningar som man har gemensamt.

#### ***Föreningar bildade under Kvarken Miljö-projektets gång***

Under slutet av 2005 bildades Boviksbadets/Södra Bovikens intresseförening som en samlande kraft för de fritidsboende på södra sidan fjärden. Man har hittills arbetat aktivt med att ta fram ett antal förslag för att göra området runt Boviksbadet attraktivare och tillgängligare, och hoppas kunna få Skellefteå kommun att genomföra de åtgärder som krävs för att åstadkomma detta.



### 3.1 Natur, miljö och resursanvändning

#### 3.1.1. Vision

Boviksfjärden är en oas och viktig resurs för båtliv, bad, fiske och andra friluftaktiviteter. Områden med höga naturvärden är oexploaterade. Fågellivet på Ommenstenarna, Ögrundet och strandängarna längst in i viken är ostört. Antalet lekvandrande fisk som varje år simmar upp i Fällbäcken via den nya ”kanalen” i Kroksviken har ökat betydligt. På våarna skådar ”fjärdsbor” och besökare fågel från fågeltornet i Kroksviken. En markerad naturstig leder från gamla hamnen i byn till tornet. Det finns också en markerad naturstig från campingen vid Boviksbadet till Klinten och en till Fällbäcksliden vilka nyttjas flitigt av gästerna på campingen.

När man åker genom Boviken ut mot Boviksön syns Boviksfjärden. Det gamla odlingslandskapet i anslutning till Bovikens by och Fällbäcken är levande och hålls öppet genom bete av får och hästar, åkerbruk eller betesputsning. Den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet har därför bibehållits. (Se figur 7)

När vägar och cykelbanor ska asfalteras bör återvunnen asfalt användas i första hand.

#### 3.1.2 Åtgärder

##### *Levande odlingslandskap i Boviken och Fällbäcken*

- Undersök möjligheten att odla energigröda för att behålla ett öppet landskap när den nuvarande arrendatorn slutar att bruka marken. *Kommentar: Har gjorts, men energigrödor visade sig inte vara något bra alternativ för Bovikens öppna landskap.*
- Göra en enkätundersökning bland markägarna om vad de tycker ska hända med marken på sikt

- Göra en plan för hur betesputsningen ska fungera  
*Ansvarig: Hembygdsföreningen*

##### *Lekvandring av fisk i Fällbäcken*

- Rensa eller muddra en ”ny” vattenfåra genom Kroksviken så att fisk kan gå upp och leka i Fällbäcken och Klumpbäcken?  
*Ansvarig: Muddringsgruppen, Jan Lundqvist*

##### *Stigar och fågeltorn*

- Planera naturstig och ev. skyltar från hamnen i byn till Skatudden/Kroksviken
- Planera fågeltorn i Skatudden/Kroksviken som även kan nås via en stig från ”badvägen”.  
*Ansvarig: Ulf Boström*
- Märka upp naturstig från Boviksbadet till Klinten.
- Märka upp naturstig från Boviksbadet till Fällbäcksliden  
*Ansvarig: Campingvärd, Boviksbades/södra Bovikens intresseförening*
- Återskapa gamla strövstigar på Boviksön.  
*Ansvarig: Boviksöns intresseförening*

##### *Återanvändning av asfalt*

- Kräva att asfaltering i Boviksområdet i första hand sker med återanvänd asfalt.  
*Ansvarig: Alla som har möjlighet att påverka.*

## 3.2 Samhällsfunktion

### 3.2.1 Vision

#### *Boende*

Närheten till Skellefteå stad har gjort att antalet fast boende runt Boviksfjärden har ökat. Barnfamiljerna dras framför allt till Boviken eftersom friluftsanläggningen där erbjuder meningsfulla barn- och ungdomsaktiviteter året runt. Boviken har förtätats med ett antal nybyggen. Många familjer har valt att bo året runt i fritidshusområden på Boviksön och Boviksbadet. I Boviksbadet finns till exempel 170 fritidshus och 80 permanentushåll.

#### *Infrastruktur*

##### *Båtleder*

Fjärden sammanbinder Boviken, Fällbäcken, Boviksön och Boviksbadet genom båtleder som är dragna med hänsyn till de boendes behov och så att behovet av omfattande muddringar i framtiden minimerats. Farleden in till gamla hamnen i Boviken, längst in i fjärden, hålls på ett djup av 1 meter. En farled mellan Ögrundet och Öudden prickas och hålls öppen. Prickade farleder leder in till Boviksbadet österifrån, innanför Rannersskäret, och från nordväst. De tre besvärliga grunden, Duvan, Lillgrundet och Brusbådan är ordentligt utmärkta för att säkerställa infarten till Boviksbadet för båtfolk utifrån (figur 8).

##### *Bryggor*

För att minska behovet av muddringarna har de boende gått ihop och anlagt några gemensamma bryggor som sköts av föreningar. I Boviksbadet finns en brygga för gästande dagsbesökare och i Laxvarpsviken finns en småbåtshamn med 40 båtplatser. Småbåtshamnen används också flitigt av gästande båtturister som vill stanna över natten efter en kväll på Boviksbadets restaurang (figur 8, 9).

##### *Vägar, cykelleder och busstrafik*

Vägen till Boviksbadet är upprustad och breddad eftersom fler permanentboende nyttjar vägen året om och fler turister med el- eller utan husvagn besöker havsbadet och camping. Skilt från vägen finns en cykelbana vilket har ökat trafiksäkerhet betydligt för det ökande antalet cyklister. Från Solbacken har den gamla Kyrkvägen rustats upp och delvis dragits om så att en närväg till Fällbäcken, Boviken och badet har skapats. För att skolbarnen ska kunna cykla säkert till skolan i Kåge har den gamla skogsbruksvägen mellan Bovikens by och Kåge, väst om E4-an, asfalterats. Biltrafiken är hänvisad till den asfalterade vägen öster om E4.

Skolbussen kör fortfarande genom Boviken och Fällbäcken. Det underlättar även för gamla att ta sig in till stan och Kåge. Alla busshållplatser i Boviken-Fällbäcken är upplysta så att det är säkert för skolbarnen att vänta på bussen (figur 7, 8).

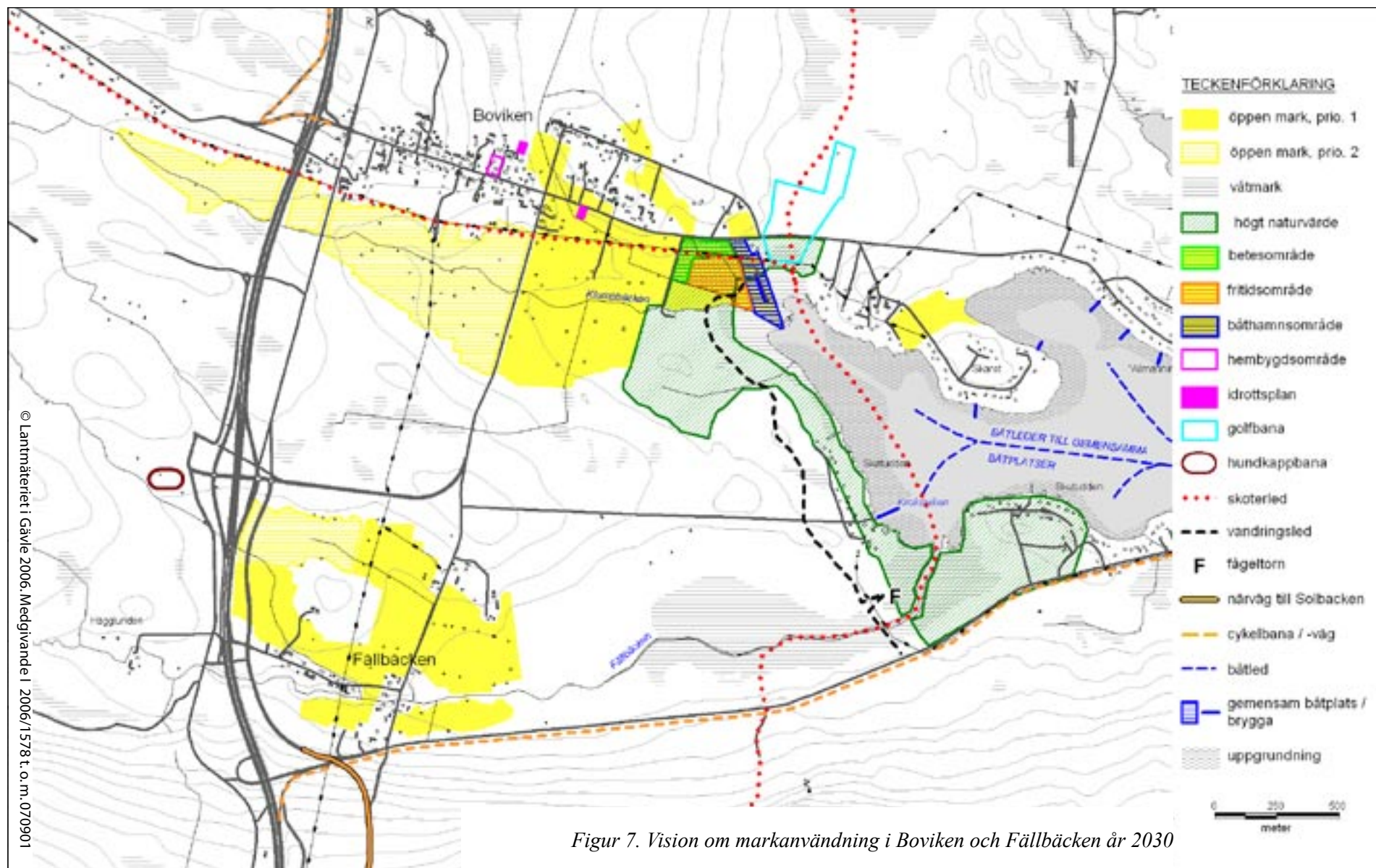
##### *Vatten och avlopp*

Alla hushåll inklusive fritidsboende har kommunalt vatten och avlopp

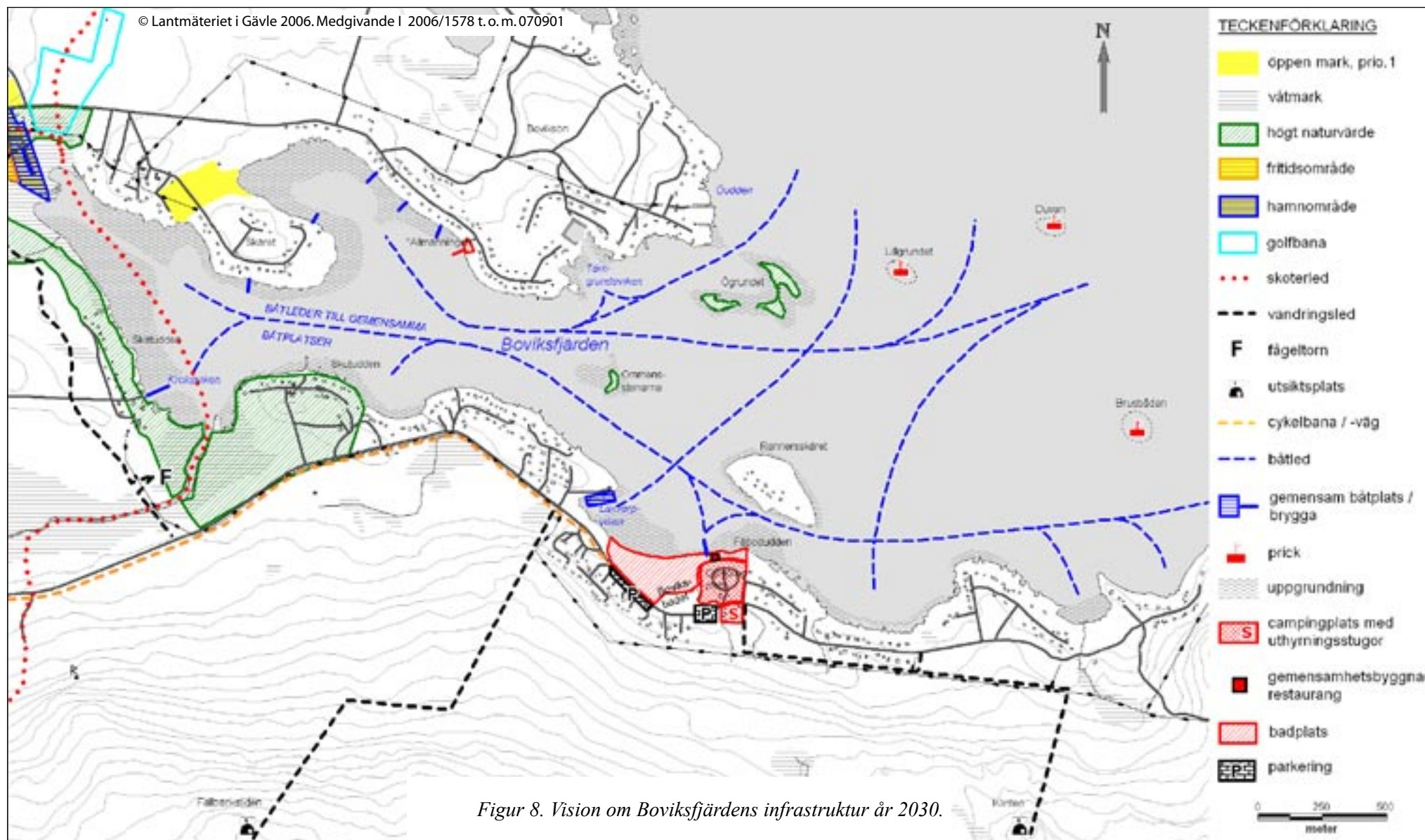
##### *Socialt*

Den lokala identiteten i Boviksområdet är stark, föreningslivet välutvecklat och den sociala sammanhållning livaktig. Lokaler för möten, umgänge och föreningsliv året runt finns i byn såväl som i Boviksbadet. Information och kommunikation sker via en gemensam hemsida.

### 3. VISION BOVIKEN 2030







Figur 8. Vision om Boviksfjärdens infrastruktur år 2030.

### 3.2.2 Åtgärder

#### ***Båtleder och muddringar i Boviksfjärden***

- Kartera bottenpografien i inre delen av fjärden genom lodningar vilket ger underlag för vidare planering av båtleder och muddringar.

***Ansvarig: Kvarken Miljö-projektet***

- Bilda en styrgrupp med representanter från alla intresseföreningar runt Boviksfjärden. Styrgruppen planerar och samordnar de aktiviteter som sker som en konsekvens av Kvarken Miljö-projektet och andra initiativ.

***Ansvarig: Befintliga föreningar. Jan Lundqvist samordnar***

- Initiera ett båtleds- och muddringsprojekt där *alla* båtleder och nödvändiga muddringar planeras (inkluderar båtleden till hamnen, mellan Öudden och Ögrundet, innanför Rannerskäret samt muddringar till gemensamma brygganläggningar).

***Ansvarig: Jan Lundqvist samordnar***

- Grunden Duvan, Brusådan och Lillgrundet märks ut

***Ansvarig: Bovikens båtklubb, Kvarken Miljö***

#### ***Bryggor***

- Utredda bästa platserna för gemensamma brygganläggningar inne i fjärden
- Bilda bryggföreningar som ansvarar för byggandet och skötseln av bryggorna.

***Ansvarig: Jan Lundqvist samordnar***

- Utredda var gästbryggan i Boviksbadet ska placeras så att djupet optimeras och muddringsbehovet minimeras.

- Bilda båtförening (på gång)

- Muddra

- Finansiera och köpa in bryggor och Y-bonmmar

***Ansvarig: Boviksbadet/södra Bovikens intresseförening, Skellefteå kommun***

#### ***Bilvägar, cykelleder, busskommunikationer och skyltar***

- Badvägen (Fällbäcken-Boviksbadet) breddas, rustas upp
- En skild cykelbana anläggs parallellt med badvägen
- Kyrkvägen mellan Solbacken och Fällbäcken rustas upp med en ny anslutning till ”badvägen” som inte lockar till genomfart i Fällbäcken.

- Asfaltera och begränsa biltrafiken på den gamla skogsvägen mellan byn och Kåge

- Sätta upp gatlykter vid alla busshållplatser i byarna

***Ansvarig: Skellefteå kommun. Befintliga föreningar bevakar frågorna och uppvaktar.***

- Skolbussen går genom Bovikens by och Fällbäcken

***Ansvarig: Kommunala bussbolaget. Befintliga föreningar bevakar frågan och uppvaktar.***

- Sätta upp orienteringstavlur på Boviksön

***Ansvarig: Boviksöns intresseförening, Kvarken Miljö***

- Se över, komplettera områdesskyltarna längs Boviksbadsvägen

***Ansvarig: Boviksbadets/södra Bovikens intresseförening, Kvarken Miljö***

- Sätta upp vägs skyltar i hela Boviksområdet

***Ansvarig: Vägverket, Skellefteå kommun. Befintliga föreningar bevakar frågan och uppvaktar.***



## 3.3 Rekreation och fritid

### 3.3.1. Vision

I Bovikens by finns en kort golfbana med 9-hål. Den ligger längs vägen ut mot Boviksön. I anslutning till hamnen finns ett fritids- och strövområde som används av barn, ungdomar och vuxna från Fällbäcken, Boviken och Boviksön både sommar och vinter. Området som hålls öppet av betande djur kan även nyttjas för 4H-verksamhet. En markerad naturstig har sin början här och slutar i Skatudden/Kroksviken där det finns ett fågeltorn. Vintertid plogas den innersta delen av fjärden för skridskoåkning mm. Närmare byn finns en belyst ishockeyplan och en fotbollsplan (figur 7)

Det finns två ”allmänna” badplatser i Boviksfjärden. Havsbadet, med en av kommunens finaste badstränder, besöks flitigt av Skelleftebor och närboende. Stranden är välskött. Efter det att Skellefteå kommun muddrat mellan Rannerskäret och fastlandet, flyttat strandlinjen och byggt upp en dubbelt så stor badstrand är också vattengenomströmningen och vattenkvaliteten bättre. Vid ”Allmänningen” i Tärngrundet finns en liten badplats med fin sandstrand, sandbotten och klart vatten för bybor och de som inte har egen badstrand (figur 8)

### 3.3.2 Åtgärder

#### *9-håls korthålsbana i Boviken*

- Planera golfbanans utsträckning i området kring sörstranden längs vägen mot Boviksön.
- Kontakta markägare
- Göra budget och ordna finansiering
- Genomföra projektet  
*Ansvarig: Lars Wiklund*

#### *Fritids- och strövområde*

- Undersöka markförhållandena och ta fram fram förslag på markbearbetning och utfyllnadsmaterial  
*Ansvarig: Kvarken Miljö*
- Söka efter djurägare som låter sina djur beta där
- Stängsla in betesområdet
- Undersök intresse och möjligheter att på sikt bygga upp en 4H-gård och eller/ridhus.  
*Ansvarig: Hembygdsföreningen vis Nils-Olof Berglund*

#### *Badstränder*

- Bygg ut Boviksbadets badstrand norrut enligt Skellefteå kommuns tidigare förslag och använd sand från muddringarna vid Rannerskäret.
- Röj bort växter och sly från stranden  
*Ansvarig: Skellefteå kommun. Boviksbadet/södra Bovikens intresseförening.*
- Muddra utefter strandlinjen vid ”Allmänningens” badplats  
*Ansvarig: Boviksöns intresseförening*

### 3.4 Service, näringsliv och sysselsättning

#### 3.4.1. Vision

Det är framför allt i Boviksbadet som servicen utvecklats. Kiosken har rustats upp och i anslutning till campingen finns en fin gemensamhetsbyggnad som fungerar som restaurang för campare, båtfolk, badgäster, andra besökare samt boende runt Boviksfjärden. Den används också som möteslokal för boende i området. Campingområdet har utökats med ett tiotal vinterbonade stugor som är uthyrda både sommar och vinter. Det finns gott om parkeringsmöjligheter och alla ytor är asfalterade och har markerade P-rutor. Campinganläggningen i Boviksbadet, inklusive sommarrestaurangen och kiosken, drivs av en lokal entreprenör som sysselsätter 2 helårspersoner (figur 9).

I anslutning till golfbanan i Bovikens by finns också en mindre servering som är öppen under golfsäsongen. Golfbanan och serveringen drivs av en lokal entreprenör som sysselsätter 2 personer på heltid.

#### 3.4.2. Åtgärder

##### ***Campingområdet i Boviksbadet***

- Ta fram ett presentationsmaterial som visualiserar visionen om campingområdet.

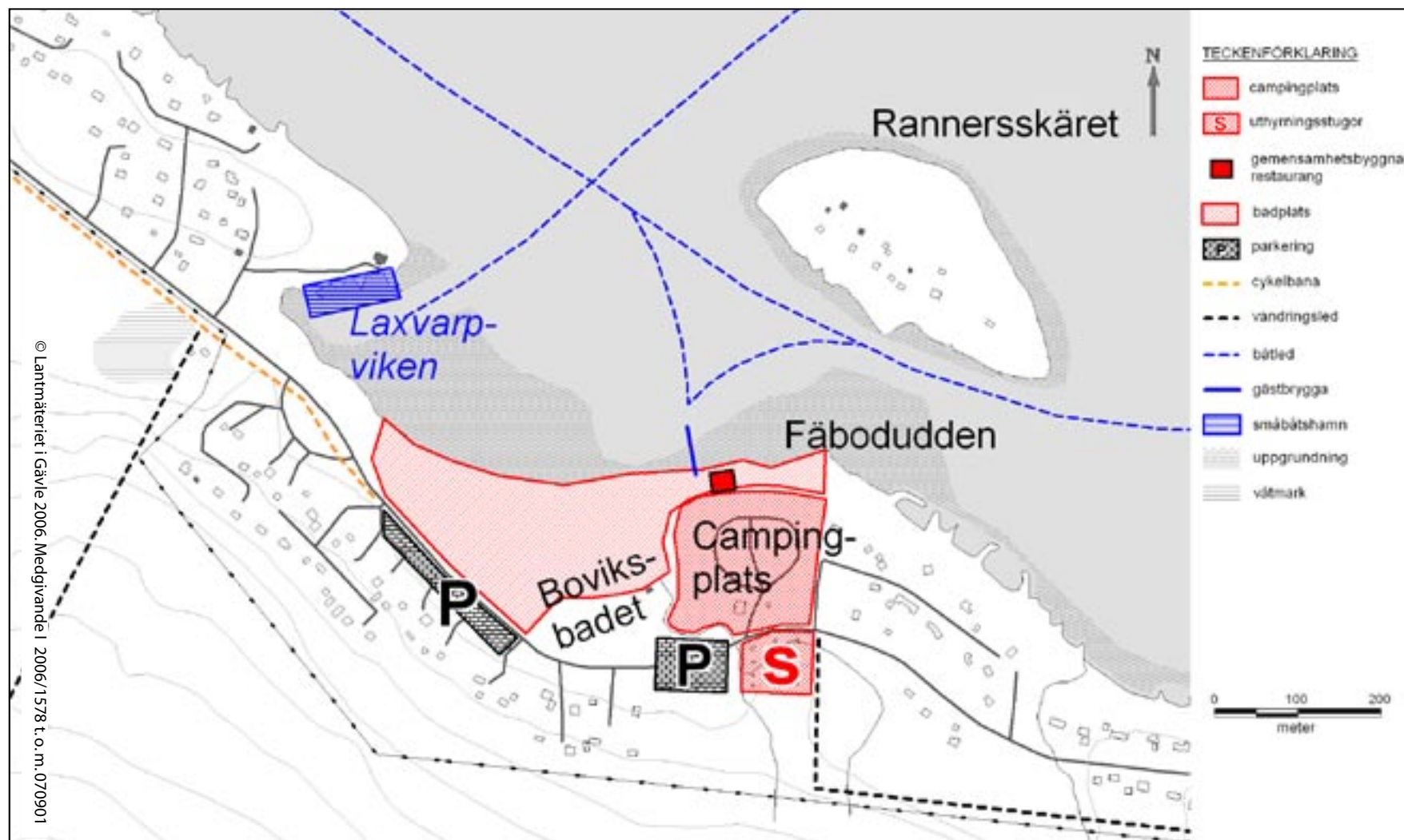
***Ansvarig: Kvarnen Miljö-projektet***

- Initiera en förstudie om möjligheterna att bygga en restaurang/gemensamhetslokal och vem som vill vara entreprenör (inkl. kostnader, finansiering mm)

***Ansvarig: Boviksbadets/södra Bovikens intresseförening och Skellefteå kommun***

- Bygg 8-10 vinterbonade campingstugor
- Rusta upp och asfaltera befintlig parkering samt anlägg en ny (asfalterad) vid befintlig kiosk

***Ansvarig: Skellefteå kommun, Boviksbadets/södra Bovikens intresseföreninge uppvaktar och trycker på***



Figur 9. Vision om Boviksbadets camping år 2030

## 4. UPPFÖLJNING

### 4.1 Indikatorer

År 2030 bör en jämförelse göras med nuvarande situation för att se om utvecklingen gått i enlighet med Vision Boviken 2030. Nedan listas ett antal indikatorer som kan användas för jämförelserna

#### *Natur, miljö och resursanvändning*

Andel öppen/brukad mark.  
Lekvandrande fisk i Fällbäcken.  
Antal naturstiggar, strövstiggar  
Fågeltorn.  
Återanvänd asfalt  
Fågellivet

#### *Samhällsfunktion*

Antal fast boende  
Antal fritidsboende  
Farbarheten till gamla hamnen, Kroksviken och utanför Öudden  
Antal gemensam bryggor  
Antal enskilda bryggor  
Antal båtgäster i Boviksbadet.(över dan och över natten)  
Standard på Boviksbadsvägen (bredd, gropighet)  
Antal kilometer separata cykelbanor  
Antal anslutningar till kommunalt vatten och avlopp  
Antal möteslokaler

#### *Rekreation och fritid*

Golfbana  
Nyttjandegrad av fritidsområde  
Nyttjandegrad av isbana och fotbollsplan  
Antal badgäster i Boviksbadet och ”Allmänningen”

#### *Service, näringsliv och sysselsättning*

Utbudet i kiosken  
Antal restauranggäster  
Antal gästnätter i stugorna  
Antal husvagnsnätter  
Antal sysselsatt personer i Boviksbadets anläggningar

Förutom dessa indikatorer kan man jämföra utvecklingen genom att flygfilma området eller använda flygbilder.

### 4.2 Åtgärder

- Filma Boviksområdet från ett flygplan  
*Ansvarig: Boviksbadets/söda Bovikens intresseförening, Kvarnen Miljö*



## 5.1 Öppna landskap

För att bibehålla det öppna landskap som präglat området skulle ett bibehållet jordbruk med betesdjur, vall eller spannmålsodling vara det optimala. Sedan den sista lantbrukaren i byn nu försvunnit har förutsättningarna försämrats. Odling av energigrödor har dessutom visat sig vara olämpligt av flera skäl.

Den primära målsättningen blir nu att fokusera på att bevara de mera närliggande odlingsmarkerna kring byarna Boviken och Fällbäcken. Delar av detta klaras med befintligt hästbete. Ett mindre i sen tid igenvuxet område mellan byn och fjärden bör röjas. På sikt måste en mera bestående lösning med odling eller bete utvecklas. I väntan på detta är det enda ekonomiskt realistiska alternativet att hålla de f.n. obrukade områdena öppna med hjälp av årlig betesputsning

En enkätundersökning till markägarna planeras för att utreda förutsättningarna för fortsatt hävd av markerna sedan den nuvarande arrendatorn slutat bruka området.

En genomgång av befintliga delvis igenvuxna stigar i området kommer att göras. Man avser här skapa lämpliga vandringsleder, som f.n. saknas. En planerad stig mellan småbåtshamnen och Skatudden kan sannolikt skapas i anslutning till en planerad grävning för kommunalt vatten och avlopp till området.

Orienteringsskyltar för området planeras där stigar och vägnät presenteras.

Slutligen kommer man att utreda möjligheterna till att anlägga ett fågeltorn vid Fällbäckens utlopp eller Fällbäcksänget.

## 5.2 Meningsfull fritid för alla

**SAKEN ÄR BIFF.** Bovikens Idrotts- och Fritidsförening som bildades den 20 februari 2006 har utan tvekan en stor uppgift att fylla i den barnrika byn. Eftersom det har skett en generationsväxling i området med många nyinflyttade är gemensamma öppna aktiviteter viktigt för sammanhållning och integration. BIFF vill skapa förutsättningar för idrotts- och fritidsaktiviteter på hemmaplan, utan bilskjutsande.

Vårt primära mål är att aktivera byns barn och ungdomar, men aktiviteterna ska också fånga upp och stimulera föräldrarna och på så sätt binda ihop generationerna. Vi samarbetar brett med alla föreningar och målgrupper som är intresserade och vill därmed skapa en utvecklingsprocess i byn.

Ett aktivitetsprogram för stora och små för hösten 2006 och våren 2007 är under framtagande och målet är sådan kontinuitet och deltagande att kommunalt aktivitetsstöd kan erhållas.

Vi vill engagera äldre bybor som mentorer för olika teman, t. ex fiske, fågelskådning, svamplockning, skog och natur. På så sätt skapas integration och lärande mellan åldrar samt förståelse för byns ursprung, samtidigt som aktiviteten sker på hemmaplan.

Ett viktigt mål är att skapa idrottsplatser för året-runt-bruk. Fotbollsplanen har i sommar dammats av tack vare klippscheman och inför hösten är skapandet av isbana den största utmaningen.

Via projektet Vision Boviken 2030 når vi en bit på väg med belysning. Det återstår dock finansiering av anläggandet, anslutning av el samt spolning av banan där vi hoppas på kommunalt bidrag.

Därefter kan vi arbeta med att länka ihop idrottsplatserna med gamla hamnen och fritidsområdet där, skidspår och skoterleder ansluter.

### 5.3 Boviksfjärden

Efter redovisning av projektet för Boviksborna med omnejd, politiker och tjänstemän i Skellefteå kommun kommer vi att starta upp med att engagera flera personer som kan hjälpa till att arbeta med att förverkliga planerna för Boviksfjärden

Projektet består i att:

1. Rensa innersta viken från bottensediment.
2. Söka tillstånd för rensning i fjärden
3. Söka medel från Skellefteå kommun, Länsstyrelsen samt från EU.
4. Efter att allt är klart med punkterna 1 och 3 infordrar vi offerter från lokala entreprenörsföretag. Behov torde bestå av en grävmaskin och två dumprarför borttransport av massorna.
5. När allt är löst med tillstånd och pengar kommer arbetet att utföras på vinterhalvårets senare del ev. februari månad då isen är bottenfrusen.
6. Då arbetet är klart kommer Boviksborna att upptäcka hur fin deras fjärd har blivit så tillvida att man med båt i framtiden kan nå även den innersta delen av Boviksfjärden.
7. Gemensamma bryggor skall ses över för Boviksfjärden där behov kan finnas.

### 5.4 Boviksbadet

**Idagsläget är följande klart**

- Utprickning av Duvan, Brusbådan och Lillgrundet utförs av Bovikens båtklubb med medel från Kvarken Miljöprojektet
- Arbetet med hemsidan [www.boviksbadet.se](http://www.boviksbadet.se) har inletts och under hösten visas där en film över hela Boviksområdet

**Tidplan för det fortsatta arbetet**

Då Skellefteå kommun äger området och bedriver verksamhet där bör en fördjupad förstudie göras tillsammans med kommunen. Offentliga medel bör finansiera projektet.

*2006-2007*

- Skrivelse till kommunen angående närväg mellan Solbacken och Fällbäcken har skickats våren 2006. En fördjupad förstudie inleds under hösten.
- Upprustning av småbåtshamn och bildande av båtklubb
- Muddring mellan Rannerskäret och fastlandet. Massorna används till utfyllnad av stranden
- Gästbryggan vid badet är på plats våren 2007
- Röjning och markering av vandringlederna till Klinten och Fällbäcksliden.

*2007-2008*

- Tillsammans med kommunen kan Boviksbadets/södra Boviekns intresseförening påbörja en förstudie angående gemensamhetslokal/restaurang, pool och stugbyggande.

*2008-2009*

- Ny cykel- och bilväg till badet utreds och ombyggnad påbörjas senast 2010 för att säkerställa trafiksäkerheten till Nya Boviksbadet

**BILAGA 1**

**Framtidsverkstäder genomförda under 2005 i Boviken**

### 1. Bovikens Framtidsverkstad I, 050619

Här är en kort sammanfattning av resultaten från Framtidsverkstan som genomfördes den 19 juni 2005. Framtidsverkstan leddes av Per Stattin från Studieförbundet Vuxenskolan. Temat för dagen var *”Tillsammans utvecklar vi Boviken till ett samhälle med livskraft och en plats där människor mår bra och vill bo och verka.*

Framtidsverkstan bestod av flera moment. Först fick deltagarna gruppvis skriva ner ord som representerade hinder för hållbar utveckling. Sedan poängsattes var och en de olika hinderorden

#### Röstningen resulterade i följande hindertopp:

1. Vägar, vägverket, vägsäkerhet 23 p
2. Dåligt engagemang 17 p
3. Mark och markägare 16 p
4. Möteslokaler 14 p
5. Brist på öppna landskap 13 p
6. Intressemotsättningar mellan bybor och stugägare 11 p
7. Dricksvatten 8 p
8. Liten bykänsla 7 p
9. Landhöjningen 6 p
10. Kommunen 4 p
11. Byråkrati 4 p
12. Kapital 3 p

Därefter skulle deltagarna vända de fem första hindren till möjligheter och fundera på hur man kan gå vidare.

Följande idéer kom fram under denna del av Framtidsverkstan:

- En samhällsförening bör bildas med representanter från varje område (Boviken by, Norra Boviken, Boviksbadet och Fällfor-

sen) och andra intressegrupper.

- Man kan även bilda lokala arbetsgrupper för att lista frågor som är viktiga för just det området. Detta skulle ge ett starkare engagemang lokalt.
- Använd anslagstavlan för information
- Skapa tillfällen för att lära känna varandra
- Återrapportering (t.ex. vägfrågan och golfbanan) på möten

Eftersom deltagarna kände att för lite tid lagts på att fundera kring hur området kan utvecklas anordnades en kompletterande framtidsverkstad för att konkretisera det fortsatta utvecklingsarbetet.

### 2. Bovikens framtidsverkstad II, 050828

Här är en kort sammanfattning av den kompletterande Framtidsverkstad som leddes av Ann Salomonson.

Alla deltagare fick tre lappar var för att skriva ner tre idéer (nyckelord/fraser) om hur man kan utveckla Bovikenområdet på ett hållbart sätt. Lapparna sattes upp på väggarna och grupperades i olika teman. Därefter fick alla deltagare tre röster vardera att fördela på de olika temana. På så sätt identifierades vilka idéer som man helst ville gå vidare med.

Lista på idéer i prioriteringsordning varav de tre första utvecklas vidare.

#### Boviksfjärden/havsmiljön (12 p)

- Utprickning av grynnor



- Muddring av farleder mellan Ranneskär och Camping
- Ansvar för ”nedsläppen” till fjärden: skötsel, bryggor mm
- Planerad muddring som maximerar djup och minimerar störning
- Stränderna slammar fort igen: hur påverkar stenpirarna detta (+-), generella åtgärder (muddring, röja strandråg etc)
- Havsviken inkl. Boviksbadet

**Boviksbadet (9 p)**

- En levande campingplats
- Badet utvecklas med vattenland samt tempererade havsbassänger som värms av solvärme
- Gästbrygga med samlingslokal på Boviksbadets norra udde
- Marina
- Boviksbadet – pool, brygga, mera sand
- Varmbad i havet 100 x 100
- Hamnanläggning: gästhamn, tankställe mm i anslutning till det ”nya” Boviksbadet
- Utveckla Boviksbadet: vägen, vattenfrågan, avloppsfrågan
- Miljö: samordning av vatten, avlopp. Vem löser frågan med öppna landskap
- Boviksbadet: intresseföreningen bygger klubbhus för gemensamma aktiviteter

**Öppet landskap (9 p)**

- Golfbana
- Det öppna landskapet
- Öppna landskapet
- Bärödling
- Öppet landskap
- Golfbana
- Golfbana

**Samhällsförening (7 p)**

- Gemensamt tänk runt exploatering i stället för enskilda markägare
- Bilda en samhällsförening. Lättare få alla att dra åt samma håll
- Samhällsförening (paraply)
- Utveckla de OLIKA delarna i pmrådet i samförstånd OCH samarbeta där det behövs
- Ordna samrådsgrupper
- Samarbetsgrupp, typ markägare, samfälligheter, vägföreningar, enskilda stugägare
- Intresseförening som handhar närmiljöfrågor såsom vatten och avlopp mm

**Aktiviteter (4 p)**

- Behandlingshem för utbrända
- Fiske / båtturer
- Kurs / lägergård
- Hantverkshus
- Mera aktiviteter runt muséet, skolan och bönhuset

**Infrastruktur (3 p)**

- Fortsatt satsning på befintligt vägnät både i byn och på Boviksön. De är naturligt framväxta
- Kommunikationer
- It, bredband
- Landningsbana, linbana
- Infrastruktur
- Tillgänglighet

**Planering av nya bosättningar (3)**

- Förtättningsbebyggelsen skall bibehålla byakarakteren

**Social hållbarhet (1 p)**

- Komma närmare varandra

## Bilaga 1. Framtidsverkstäder

- Träffpunkt
- Värna den sociala miljön – bykänslan
- Gemenskap

### Barnen (0 p)

- Barnens Boviken
- Fotbollsplan
- Fokusering på barn

### 3. Bovikens Framtidsverkstad III, 051129

På begäran av barnfamiljerna i Boviken och Fällbacken ordnades en extra Framtidsverkstad på temat barn och ungdomar.

Deltagarna fick tre lappar vardera att skriva ner utvecklingsbara ideer som främjar hållbar utveckling med fokus på barn och ungdomar.

Ideerna grupperades i teman och sedan röstades de tre mest intressanta temana fram. Innan röstningen gjordes bestämdes att ideen om att bilda en fritidsförening inte skulle ingå i de röstbara temana utan att gruppen skulle ta tag i frågan utanför projektet.

De tre teman som fick flest röster var (se längre fram för fullständig förteckning över ideer)

- 11p Utveckla en all-aktivitetsplats i anslutning till hamnen Boviken
- 11p Ordna med olika aktiviteter för barn och ungdomar
- 7p Iordningställa en säker cykelväg till Kåge (skola och kompisar) och till Solbacken

Här presenteras hela listan på ideer framkomna vid framtidsverkstan grupperade i teman

#### Bilda fritidsförening

-BIFF, Bovikens idrotts och fritidsförening

#### All-aktivitetsplats (utomhus)

-Utveckling av Bovikens båthamn, café, båtar, badplats, fotboll, hockey, beachvolley, boule, skidor, skoterled, aktivt näringsliv  
-Hockeybana, fotbollsplan, skidspår, tennis  
-Eljusspår  
-Idrottsplats för hockey, fotboll, brännboll mm

#### Lokal för inomhusverksamhet

-Aktivitetshus eller ungdomsgård med pingisbord och musikaneläggning mm

#### Barn- och ungdomsaktiviteter

-Byaktiviteter som svetsar smman barnen  
-Barnrevy, rockband följ barn,  
-Seglarskola med optimistjollar  
-Engagemang: friluftsförbundet, skogsmulle, scouter  
-Träffar i lekparken en viss dag i veckan  
-Aktiva barn, typ "FGPG"  
-Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet  
-Gemensamma aktiviteter för alla åldrar

#### Upprustning av lekparken

Säker kommunikation för barnen till Kåge och söderut

Uppmuntra inflyttning genom att bygga ut byn

Värna om naturen och djurlivet i Boviken

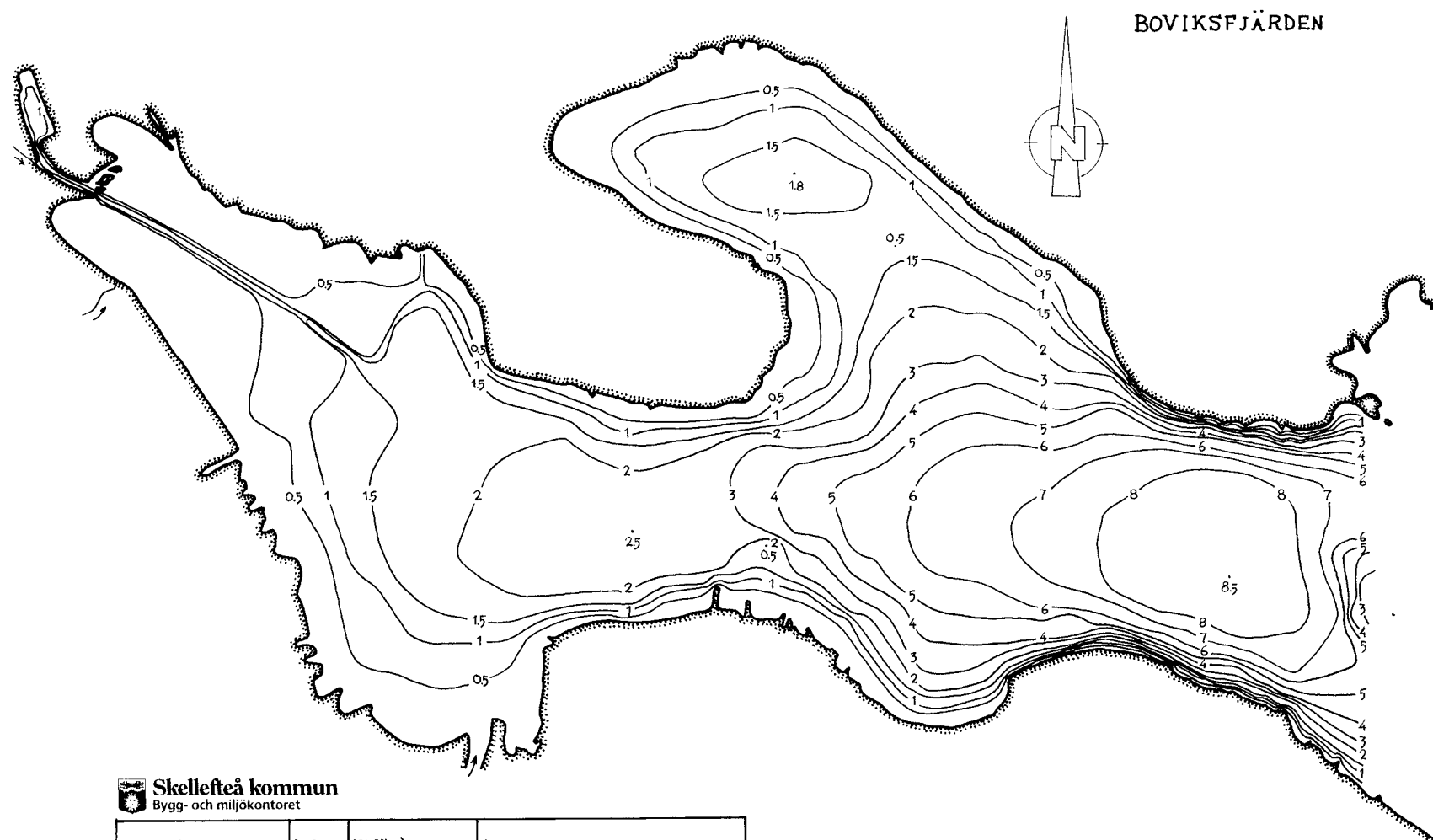
Dagis, dagmammor

**BILAGA 2**

**Vattendjupet i den inre delen av Boviksfjärden**

Lodningar utförda av L-O Lundström,  
Skellefteå kommun 2006

## Bilaga 2. Boviksfjärdens vattendjup



**Skellefteå kommun**  
Bygg- och miljökontoret

Aktivitet	Datum	Utförd av	Anm.
Ekolodning	0607	L-O Lundström	Skrivande ekolod + GPS
Konstr./Beräkn.	0607	L-O Lundström	Djupkarta anpassad till normalt vattenstånd i havet.

0 100 200 300 400 500 600 m



**BILAGA 3**

**A) Höjdsättningsplan med tvärsektioner och volymberäkning  
för planerat fritidsområde i Boviken**

**B) Grundläggningsförslag (normalsektion) för  
planerad ishockeyplan i Boviken**

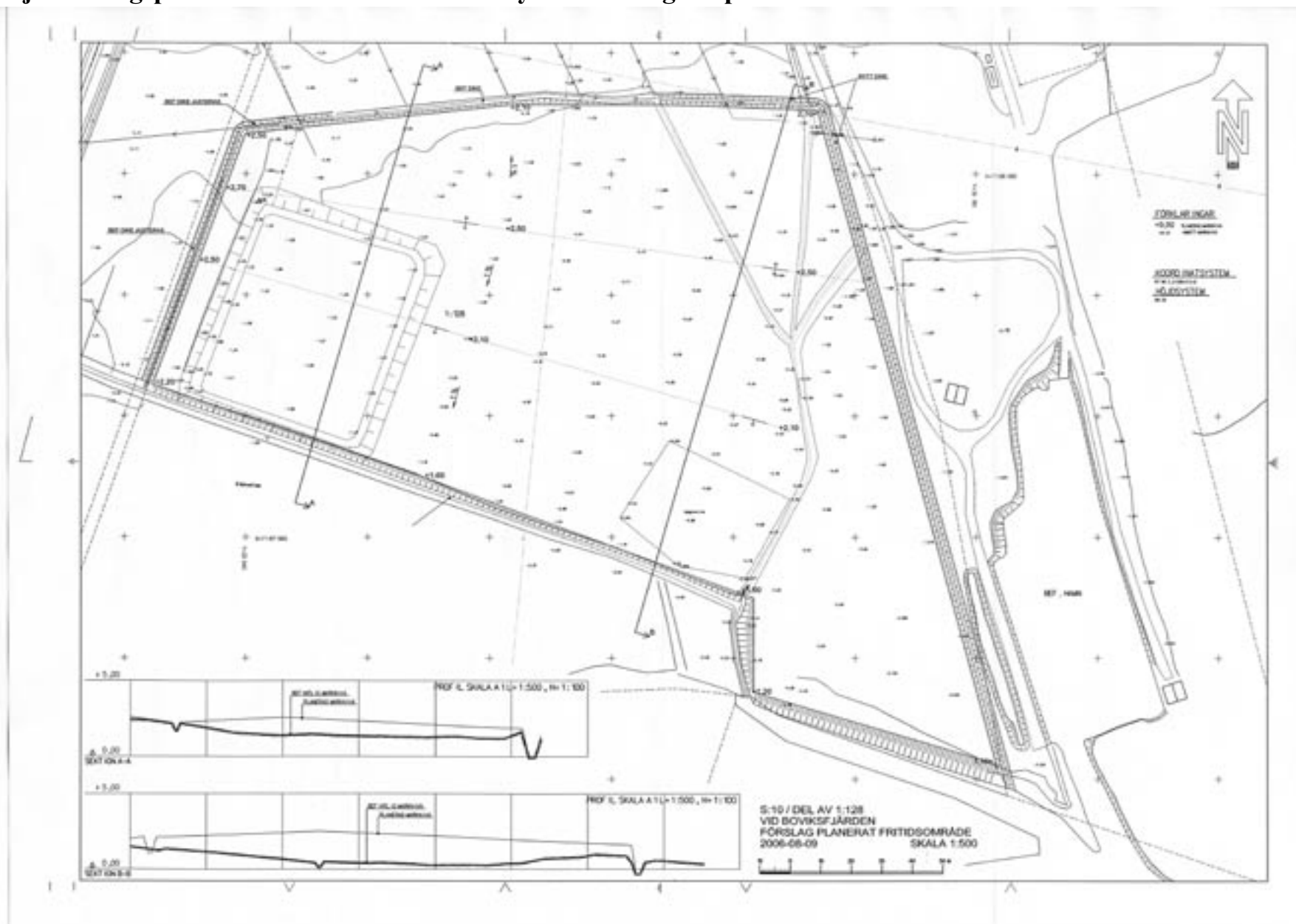
**upprättade av  
Markbyggarna i Skellefteå AB  
Industrivägen 32  
931 44 Skellefteå  
Tel. 070-660 60 85**

**samt utdrag ur:**

**C) Arbetsbeskrivning för stensmjölsplaner  
– fotboll, bandy och ishockey  
Kommunförbundet 1978  
Bestnr. 22 100 218**

### Bilaga 3. Markutredning för fritidsområde

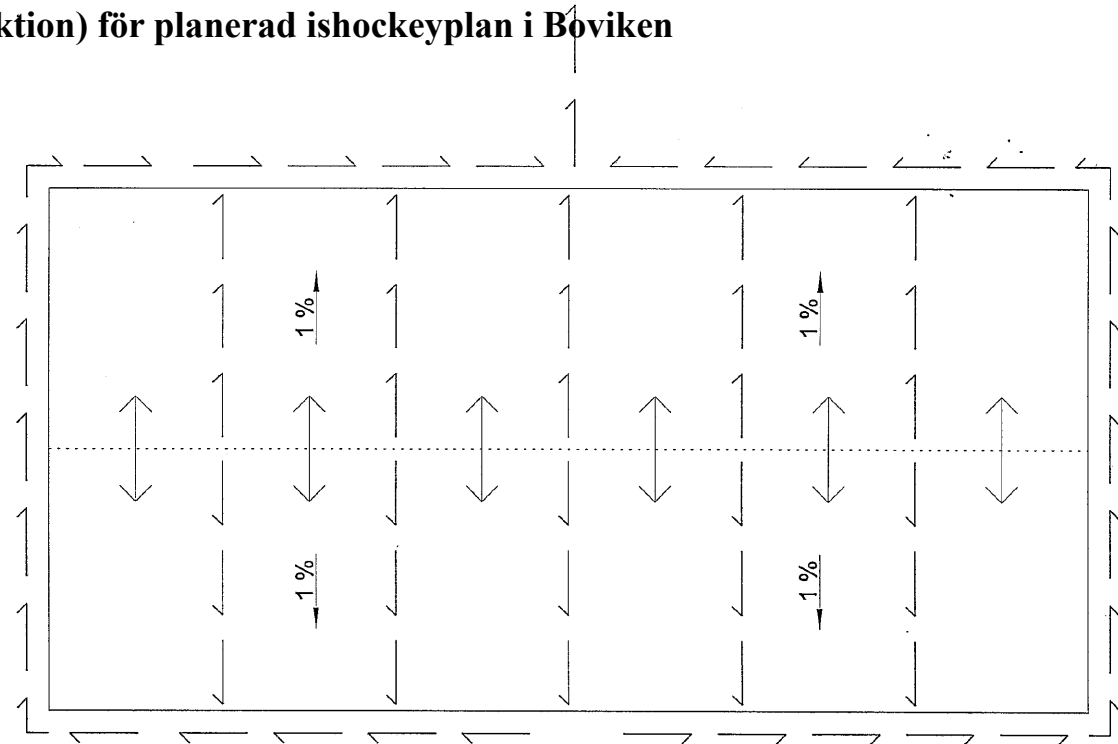
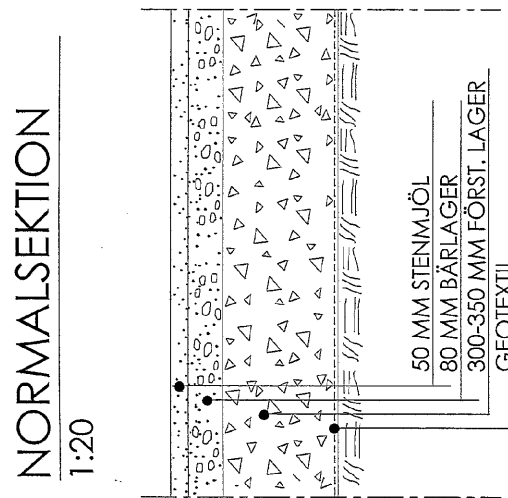
#### A) Höjdsättningsplan med tvärsektioner och volymbäräkning för planerat fritidsområde i Boviken



**Topocad - Volymberäkning,  
2006-08-09**

Mätt DTM: DTM Komplet 060808.dtm  
 Teoretisk DTM: DTM Ny överbyggnad 2.dtm  
 Beräkningsintervall: 1,000  
**Schaktvolym: ca 589 m<sup>3</sup>**  
 Schaktarea: 2926 m<sup>2</sup>  
**Fyllvolym: ca 36071 m<sup>3</sup>**  
 Fyllarea: 3 5640 m<sup>2</sup>

**B) Grundläggningsförslag (normalsektion) för planerad ishockeyplan i Boviken**



### C) Utdrag ur ”Arbetsbeskrivning för stensplaner – fotboll, bandy och ishockey”

#### Avvattning

##### Dränering

Dränering erfordras normalt inte på jordarter tillhörande tjälfarlighetsgrupp I med undantag för jordarter med större inslag av mo samt för grovmo. Vid förekomst av dessa jordarter samt jordarter tillhörande tjälfarlighetsklass II och III utförs dränering med rör av tegel eller styv PVC av godkänd Svensk Standard. Se MarkAMA kap C7.2. Vid utförande med tegelrör bör styrningar av plast användas. Rördimensionen 50 mm. Rören ansluts till avskärande ledning med för rörtyper avsedda rördelar. Rören läggs i ca 20 cm djupa rörgravar c c 6 m, se figur 1.

#### Överbyggnad

##### Tätningsslagret

Då undergrunden utgörs av lera, silt samt siltiga och leriga jordarter bör ett tätningsslagret bestående av sand eller grovmo till en tjocklek av min 10 cm utbredas. Alternativt kan tätningsslagret utelämnas och dräneringsslagret ökas med motsvarande tjocklek, men då bör 140 g syntetfiberduk utbredas på terrassen. En successiv uppblandning av undergrund och dräneringsslagret förhindras härigenom och goda förutsättningar skapas för att man i framtiden har ett fungerande dräneringsslagret. Tätningsslagret bör ej dras fram över dräneringsdikena, där direktkontakt mellan dräneringsgrus och dike och dräneringsslagret eftersträvas.

##### Dräneringsslagret

Dräneringsslagret erfordras normalt ej på undergrund bestående av jordarter av tjälfarlighetstyp I. På övriga jordarter påförs, sedan terrassen iordningställt och godkänt, ett dräneringsslagret av grus till en tjocklek av min. 15 cm i komprimerat skick. Gruset skall vara väl dränerande med en största stenstorlek av 1/3 av lagertjockleken. Högst 5% av materialet får vara mindre än 2 mm. Sammanlagda största tillåtna lutningsavvikelse är 0,1 %. Planhetstolerans mätt med en 5 m:s rätskiva ska vara  $\leq$  12 mm. Se figur 2.

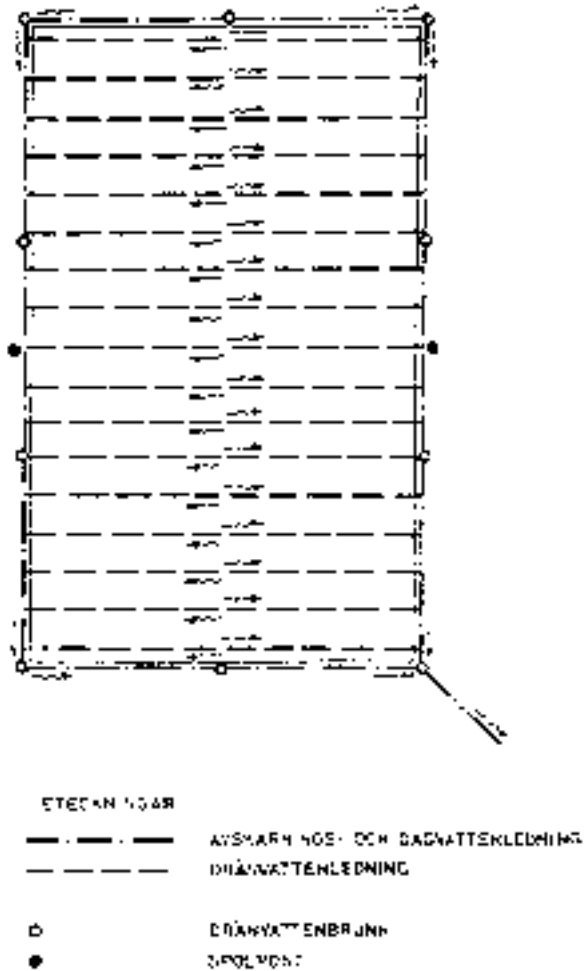
##### Ytslagret för stensplaner

Ytslagret, bestående av stensplan i fraktionen 0-4 mm, ska efter komprimering vara min 7 cm tjockt. Stensplanfraktionen får ej innehålla mer än 5 vikt-% material med större kornstorlek än föreskriven. Materialet ska vara väl graderat och ha en sådan sammansättning att god bindning erhålls.

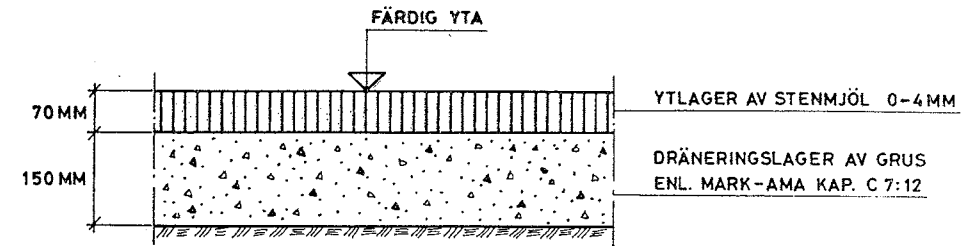
Ytan ska efter finplanering med 2 tons slätvält vara helt jämn och utan svackor samt fri från främmande föremål. Sammanlagt största tillåtna lutningsavvikelse är 0,1%. Planhetstolerans mätt med 5 m:s rätskiva ska vara  $\leq$  12 mm.



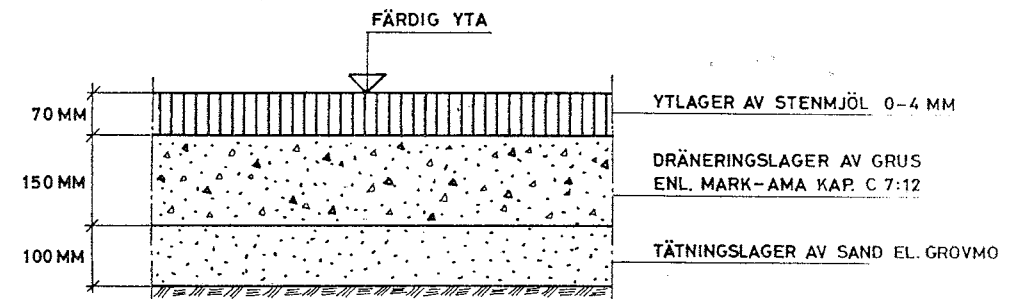
Figur 1 Dräneringsplan



Figur 2 Sektioner av överbyggnad



SEKTION AV ÖVERBYGGNAD PÅ UNDERBYGGNAD AV SAND, GROVMO, GRUSIG OCH SANDIG MORÄN, NORMALMORÄN OCH MOIG MORÄN



SEKTION AV ÖVERBYGGNAD PÅ UNDERBYGGNAD AV SILT, LEROR SAMT SILTIGA OCH LERIGA JORDARTER

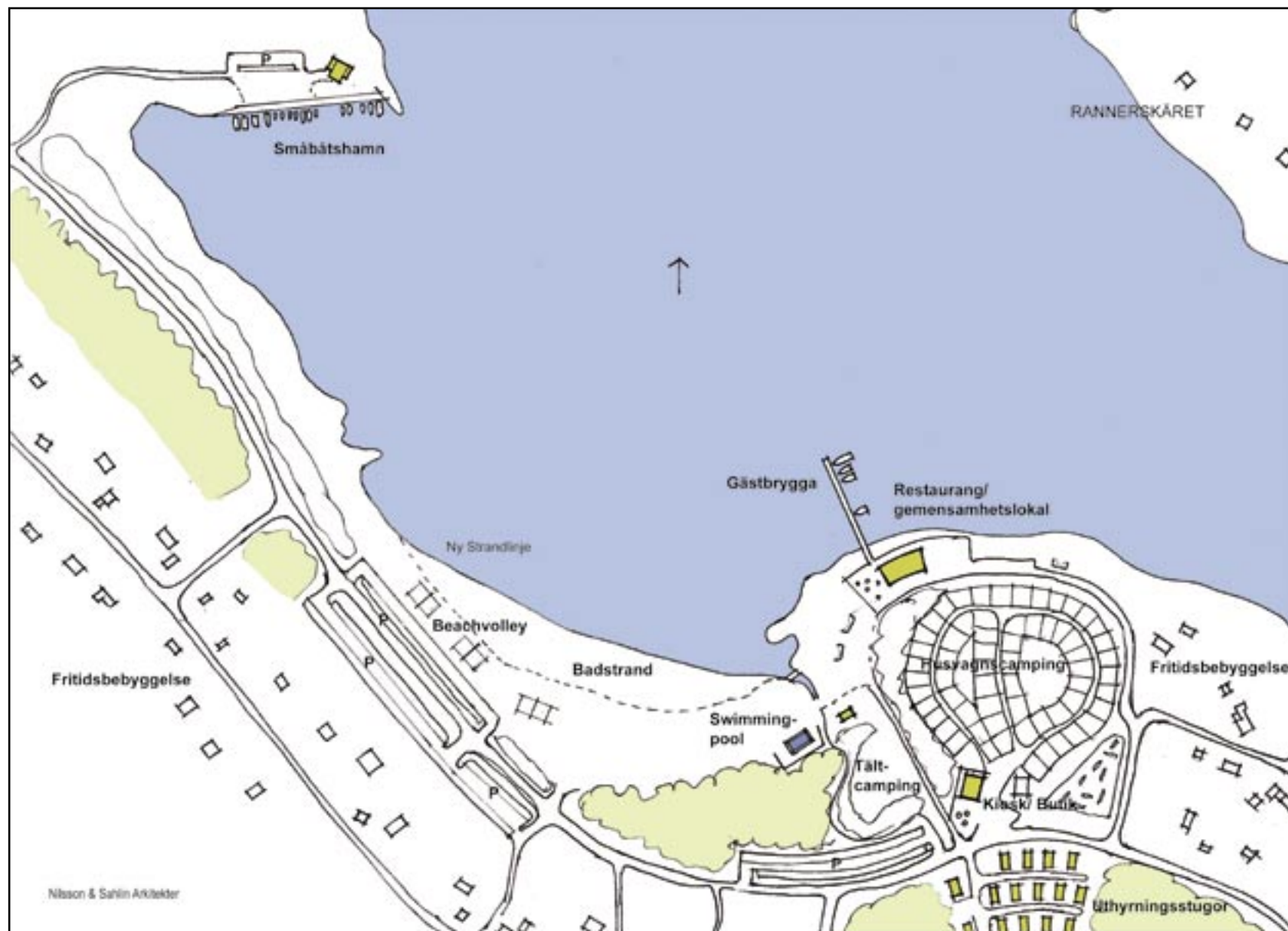


**BILAGA 4**

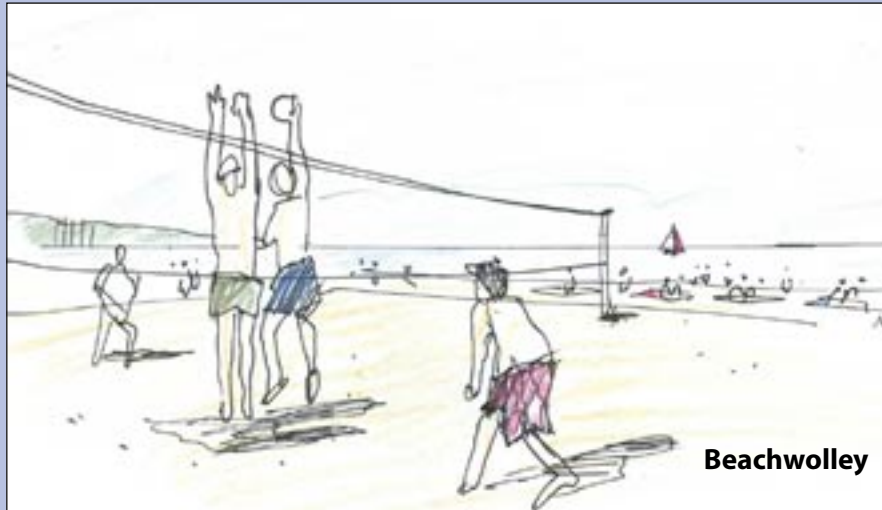
**Idéskisser och visualisering av Boviksbadet 2030**

Utförd av Nilsson och Sahlin arkitekter AB, 2006

## Översiktsplan Boviksbadet



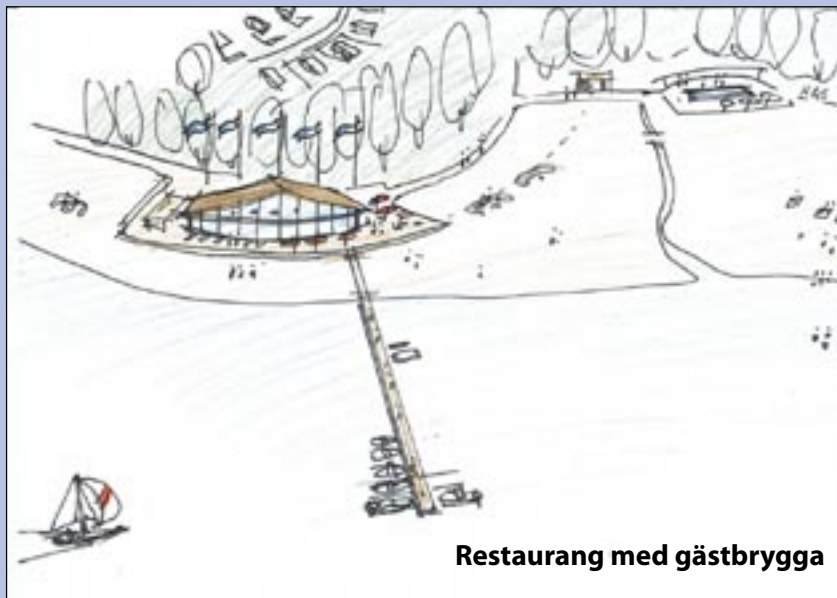




Beachvolley



Swimmingpool



Restaurang med gästbrygga



Uthyrningsstugor

